

11. SINIF

MEB ÖĞRETİM PROGRAMI ve KAZANIMLARINA UYGUN
OKULA YARDIMCI SINAVLARA HAZIRLIK

TARİH

SORU BANKASI

KONU DESTEKLİ TOPLAM
1044 SORU

YAZAR:
Bülent ÖZBEY

okulburada.com

uzaktan eğitim
dijital içerik desteği

MUBA
YAYINLARI

11. SINIF

TARİH

SORU

BANKASI

Dizgi - Grafik

MU BA Yayıncılık Dizgi - Grafik Birimi

Baskı

Ayrıntı Basımevi • Tel: 0.312 394 55 90 - 91
Matbaa Sertifika No: 13987

Öneri ve düşünceler için

info@mubayayinlari.com • 0.312 504 64 41

Yayın ve Dağıtım

MU BA Yayıncılık Ltd. Şti.
Ostim (OSB) Mahallesi 1203. Cadde No: 38/1/2 Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0.312 504 64 41 • Faks: 0.312 232 26 69
www.mubayayinlari.com

"Bu kitapta yer alan çıkmış sınav sorularının her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. Yayınevimiz telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır."

ISBN: 978-605-7509-14-7

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını rica ederiz.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları **MU BA YAYINCILIK LTD. ŞTİ.**'ne aittir. Hangi amaçla olursa olsun, yayınların tamamının veya bir bölümünün, şirketin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

MU BA bir Murat Yayınları Ltd. Şti. markasıdır.

SUNU

Sevgili Öğrenciler,

Murat Yayınları'nın yıllara dayanan tecrübesinin ve vizyonunun bir sonucu olarak yayın çalışmalarını sürdüren MUBA, ortaokul, lise ve üniversiteye hazırlık yardımcı kaynaklarını öğrencileriyle buluşturmanın kıvancını duymaktadır.

Alanında uzman yayın kadromuz tarafından hazırlanan kitaplarımızda, uygulamada olan sınav dahil test teknikleri dikkate alınarak kapsamlı bir çalışma yürütülmüş, siz değerli öğrencilerimizin hazırlık sürecindeki yükünü hafifletmeyi amaçlayan bir yol izlenmiştir.

MEB'in güncel eğitim programı ve kazanımlarını gözeterek oluşturduğumuz bu yayınıımızda klasik çoktan seçmeli, örnek çözümlü, kısa cevaplı sorular ve etkinlikler, amaca uygun kısa notlar, sınav odaklı özet bilgiler ve doğrudan sınavı hedefleyen mantık ve muhakeme soruları akılda kalıcı bir yöntemle verilmiştir.

Gireceğiniz tüm sınavlarda başarılar diler, yaşamınızda sağlık ve mutluluklar temenni ederiz.

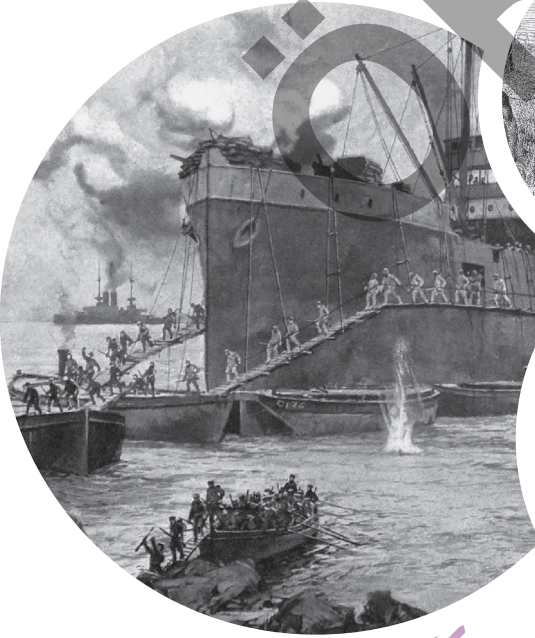
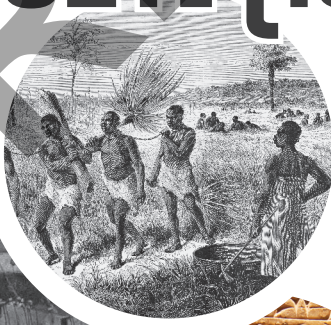
MU BA YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TARİH SORU BANKASI	SAYFA
ÜNİTE 1: DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595 - 1774)	
ÜNİTE 2: DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI	
ÜNİTE 3: ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGİ STRATEJİSİ (1774 - 1914)	
ÜNİTE 4: DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET - TOPLUM İLİŞKİLERİ	
ÜNİTE 5: SERMAYE VE EMEK	
ÜNİTE 6: XIX. VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN GÜNDELİK HAYAT	
TARAMA TESTİ – I	
TARAMA TESTİ – II	
TARAMA TESTİ – III	
TARAMA TESTİ – IV	

DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ [1595- 1774]

1595 - 1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler

XVII. Yüzyıl Siyasi Ortamında Osmanlı Devleti

Westphalia Barışı'ndan Modern Devletler Hukukuna

Açık Sularda Güç Mücadelesi

1700 - 1774 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler

ÖRNEKLER

TEST • 1

1. Avusturya ile 1606 yılında yapılan Zıtvatorok Antlaşması'na göre; Eğri Kaniye ve Estergon kaleleri Osmanlı Devleti'ne bırakılacak, Avusturya'nın Osmanlı Devleti'ne ödediği yıllık vergi kaldırılacak ve Avusturya arşidükü protokolde Osmanlı padişahına denk sayılacaktı.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin Avusturya'ya karşı askeri üstünlüğünü koruduğuna
B) Batıda en geniş sınırlara ulaşıldığına
C) Avusturya'ya karşı siyasal üstünlüğün kaybedildiğine
D) Osmanlı'nın ekonomik kayba uğradığına
E) Osmanlı diplomatlarının dış politikada başarılı olamadığına

2. XVII. yüzyılda Osmanlı'nın doğu sınırının büyük ölçüde kesinleşmesini sağlayan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kasr-ı Şirin B) Ferhat Paşa
C) Serav D) Nasuh Paşa
E) Ahmet Paşa

3. Aşağıdaki gelişmelerin hangisinden sonra Avrupalılar Türkleri Avrupa'dan atma konusunda ümitlenerek Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak'ı oluşturmuşlardır?

- A) Karlofça Antlaşması
B) Zıtvatorok Antlaşması
C) Petervaradin Savaşı
D) II. Viyana Kuşatması
E) İnebahtı Savaşı

4. Rusya aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbestçe ticaret yapma hakkı elde etmiştir?

- A) Belgrat B) Yaş
C) Küçük Kaynarca D) Berlin
E) Paris

5. I. Avusturya
II. Rusya
III. Venedik
IV. Lehistan
V. Fransa

Yukarıdaki devletlerden hangileri II. Viyana Kuşatması'ndan sonra Osmanlı Devleti'ne karşı oluşturulan Kutsal İttifak içerisinde yer almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. XVII. yüzyılda Osmanlı - Lehistan ilişkilerinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Lehistan'ın Osmanlı himayesinde bulunan Eflak, Boğdan ve Erdel'in iç işlerine müdahale etmesi
B) Lehistan'ın Osmanlı topraklarına saldırılar düzenleyen Kazakları koruması
C) Lehistan'ın Rusya ve Habsburglarla yakınlaşması
D) Lehistan'ın Osmanlı ve Rusya arasında tampon devlet olması
E) Lehistan'ın Osmanlı Devleti'nin himayesindeki Ukrayna'ya saldırması

7. Osmanlılar bütün zor şartlara rağmen en küçük bir yılgınlık göstermeden büyük bir azim ve sebatla otuz sekiz günde bu kaleyi fethetmişlerdir. Bu fetihten sonra "Türk gibi kuvvetli" deyimini ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda anlatılan fetih aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uyvar Kalesi
B) Estergon Kalesi
C) Eğri Kalesi
D) Kaniye Kalesi
E) Kamenice Kalesi

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

- I. Rusya
II. İtalya
III. Fransa

Yukarıdakilerden hangileri XVIII. yüzyılda kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı Devleti'ne baskı yapan devletler arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) II ve III

ÖSS - 2009 SOS-2

Doğru Cevap D

ÖRNEK

XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti Avrupa Devletleri ile diplomatik ilişkilere önem vermeye başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun kanıtı olarak gösterilebilir?

- A) Islahatlarda Avrupalı uzmanların kullanılması
B) Batının askeri ve teknik üstünlüğünün kabul edilmesi
C) Batı başkentlerinde elçiliklerin açılması
D) Rusya'ya karşı askeri ittifaklar yapması
E) Dış borçlanmaya gidilmesi

ÇÖZÜM

XVIII. yüzyılda savaşlarda artan yenilgiler ve toprak kayıplarından dolayı Osmanlı diplomasiyi kullanarak daha barışçı politikalar izlemeye çalışmıştır. Diplomatik ilişkiler başlatmak için Batı başkentlerinde elçilikler açılma-ya başlanmıştır.

Doğru Cevap C

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

II. Viyana Kuşatması sırasında Osmanlı ordusunun kumanda-nı olup kuşatmanın başarısız olmasından dolayı idam edilen sadrazam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sokullu Mehmet Paşa
B) Fazıl Ahmet Paşa
C) Köprülü Mehmet Paşa
D) Merzifonlu Kara Mustafa Paşa
E) Çandarlı Halil Paşa

LYS - 2016
Doğru Cevap D

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nin 1683'te Viyana'yı kuşatmasında;

- I. Avusturya baskılarına karşı Macar ileri gelenlerinden Tökeli İmre'nin yardım istemesi
II. Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak'ın kurulması
III. Macaristan'daki Osmanlı egemenliğinin sağlanmasını istenmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Avusturyalıların egemenlikleri altındaki Protestan Macarlara baskı uygulaması sonucu Macarlar Osmanlı'dan yardım istemiştir. Ayrıca Macaristan üzerindeki hakimiyeti sağlamlaştırmak ve Avusturya'dan gelebilecek saldırıları önleme düşüncesi de kuşatmada etkili olmuştur.

Doğru Cevap D

8. Osmanlı donanması İnebahtı yenilgisinden sonra (1571). Girit kuşatmasının başladığı 1645'e kadar denizlerde ciddi bir faaliyet göstermemiştir. F. Braudel'e göre bu barış dönemi Osmanlı denizciliğinin gerilemeye başladığı dönemdir. Büyük çapta bir sefere çıkmayan Osmanlı donanması sadece sahilleri korumak için denizlere açılmıştır. Osmanlılar, Batı gemiciliğindeki teknolojik gelişmeleri takip edememiştir. Ayrıca siyasi hedeflerine sadece kara kuvvetleriyle ulaşabileceğini düşünen Osmanlılar, donanmayı kullanma ve geliştirmede geç kalmışlardır.

Buna göre Osmanlı'nın denizlerdeki haki-miyetinin zayıflamasında;

- I. donanmanın çağın koşullarına göre yenilenmemesi
II. siyasi ve askeri hedeflere ulaşmada donanmanın öneminin kavranamaması
III. Akdeniz'deki üstünlüğün tamamen Osmanlı'ya geçmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Karlofça Antlaşması'nın devamı niteliğinde olan İstanbul Antlaşması ile Rusya Azak Kalesi'ni almış ve İstanbul'da daimi elçi bulundurma hakkı elde etmiştir.

Buna göre Rusların;

- I. kutsal yerleri serbestçe ziyaret edebilme,
II. Karadeniz'e açılma,
III. Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale etme

gibi konulardan hangilerinde bir avantaj elde ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

10. XVIII. yüzyılın ilk yıllarında Karlofça Antlaşması ile kaybettiği yerleri geri almak isteyen Osmanlı Devleti bu politikasında,

- I. Rusya,
II. Avusturya,
III. Venedik

devletlerinden hangilerine karşı başarılı olamamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti'nin 1645'te Girit'i kuşatmasına karşılık Venedik Çanakkale Boğazı'nı kuşatmıştır. Bu kuşatma sırasında yelkenli gemilerden oluşan Venedik donanmasıyla başa çıkılamamıştır. Bunun üzerine kürekli gemiler (kadirga) yerine, yelkenli (kalyon) gemiler inşa edilmesi kararı alınmıştır. Çünkü yelkenli gemiler savaş sırasında rüzgarı da kullanarak daha hızlı hareket etmektedir.

Buna göre, Osmanlı'nın kadirgadan kal-yona geçmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okyanus koşullarına uygun gemiler yapmak
B) Donanmanın asker sayısını azaltmak
C) Hareket kabiliyeti yüksek bir donanma oluşturmak
D) Ticaretle Avrupalı devletlerle rekabet edebilmek
E) Coğrafi Keşiflere katılmak

12. 1648'de Kutsal Roma – Germen İmparatorluğu ile Fransa arasında imzalanan Westphalia Antlaşması'nın;

- I. ulusların kendi geleceğini tayin hakkı,
II. devletler arası eşitlik,
III. iç işlerine karışmama

gibi ilkelerinden hangileri ulus devletleri-nin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

13. Aşağıdakilerden hangisi XVIII. yüzyılda yapılan Osmanlı – Rus savaşlarının nedenlerinden biri değildir?

- A) Rusya'nın Kırım'a hakim olmak istemesi
B) Rusya'nın Balkan halklarını Osmanlı'ya karşı kıskırtması
C) Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi
D) Osmanlı'nın Hristiyan tebaanın haklarını genişletmesi
E) Rusya'nın Lehistan'a müdahale etmesi

TEST • 2

1. Habsburg Hanedanı ile uzun süren savaşlardan sonra 1606 yılında Zitvatorok Antlaşması imzalanmıştır.

Antlaşmanın;

- I. Avusturya hakimiyeti altındaki Macar toprakları için ödediği vergiyi son kez ödeyecek,
- II. Avusturya kralı yazışmalarda "Kayser" ünvanını kullanmak suretiyle Osmanlı padişahına denk sayılacak,
- III. Eğri, Kanije ve Estergon kaleleri Osmanlı'ya bırakılacak

maddelerinden hangileri diplomaside mütakabiliyet (karşılıklık) esasının benimsendiğini gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı ve İran arasında bugünkü sınırların belirlendiği Kasr-ı Şirin Antlaşması aşağıdaki padişahların hangisi döneminde imzalanmıştır?

- A) I. Ahmet B) II. Osman
C) IV. Murat D) IV. Mehmet
E) I. Mustafa

3. Modern devletler hukukunun ortaya çıkışında etkili olan Westphalia Barışı aşağıdaki savaşların hangisinin sonucunda imzalanmıştır?

- A) Yüzyıl Savaşları
B) Çifte Gül Savaşları
C) Otuz yıl Savaşları
D) Yediyıl Savaşları
E) Veraset Savaşları

4. II. Viyana Kuşatması'nın bozgunla sonuçlanmasından sonra, Avusturya'nın yanında önce Venedik, ardından Lehistan ve Rusya Osmanlı topraklarına saldırmıştır. Bunlara Papalık ve Malta da destek vermiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı'da yaşanan iç sorunlar dış politikayı olumsuz etkilemiştir.
B) Osmanlı Devleti ittifak arayışına girmiştir.
C) Osmanlı Devleti birden çok cephede savaşmak zorunda kalmıştır.
D) Toprak kayıplarını önlemek için askeri ıslahatlar başlamıştır.
E) Osmanlı İran'la barış yaparak batıya yönelmiştir.

5. İngiliz Doğu Hindistan Şirketi 1600'de kuruldu. Şirketin amacı Portekiz ve İspanya'nın tekelinde bulunan Uzak Doğu ve Hindistan ticaretinden pay almaktır. Askeri güce sahip olan bu şirket Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Japonya'ya kadar seferler düzenlemiştir. 1602'de Hollandalılar'ın kurduğu Doğu Hindistan şirketi ise silahlı birlikler kurmak, gerektiğinde Hollanda adına savaş açmak, kaleler inşa etmek ve Asya'daki mahalli hükümdarlarla antlaşmalar imzalamak gibi yetkilere sahiptir.

Buna göre;

- I. devletler arası bloklaşmanın başladığı
 - II. ticaret şirketlerinin bağımsız devletler gibi hareket ettiği
 - III. Coğrafi Keşiflerin başladığı
- yargılarından hangileri doğrudur?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. XVII. yüzyıldan itibaren sömürgeciliğin yaygınlaşmasında;

- I. İngiltere ve Hollanda gibi devletlerin güçlü uluslararası şirketler kurması
- II. İmparatorlukların ulus devlete dönüşmeye başlaması
- III. Okyanuslara uygun büyük ve silahlarla donatılmış gemilerin yapılması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

- I. Leh milliyetçileri
- II. İsveç Kralı XII. Şarl (Demirbaş Şarl)
- III. İspanya'dan kaçan Yahudiler

Yukarıdaki sığınmacılardan hangileri Osmanlı Devleti ile Rusya arasında savaşa neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

LYS - 2010

Doğru Cevap D

BİLGİ

Kanuni Sultan Süleyman zamanında Macar Krallığı'na son verilmesiyle Osmanlı İmparatorluğu ve Habsburg İmparatorluğu (Avusturya) karşı karşıya gelmiştir. Her iki imparatorluk da Macaristan'ı alarak Orta Avrupa üzerinde hakimiyet kurmak istemiştir. XVII. yüzyılda batıda Habsburglar, doğuda ise safeviler Osmanlı'nın ilerlemesine büyük ölçüde engel olmuşlardır. Kanuni Devri'nden sonra doğu - batı yönündeki fetihler yavaşlamaya başlamıştır.

NOT

Ordunun başında sefere çıkmayan ilk padişah II. Selim'dir.

HATIRLATMA

Zitvatorok Antlaşması Osmanlı Devleti'ne dış politikada prestij kaybettirmiştir. Osmanlı bu antlaşmayla Macaristan'dan toprak kazanma amacından vazgeçmiş. Avusturya'nın ödemek zorunda olduğu vergi kaldırılmış ve Avusturya büyük devlet olarak kabul edilmiştir. Zitvatorok Antlaşması'yla Osmanlı Devleti artık Avrupa diplomasisinden mütakabiliyet esasını kabul etmiştir.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı İmparatorluğu'nun yapmış olduğu antlaşmalardan bazıları şunlardır;

- I. Zıttorok Antlaşması
- II. Pasarofça Antlaşması
- III. Belgrat Antlaşması

Bu antlaşmalar aşağıdaki devletlerden hangisi ile yapılmıştır?

- A) İran B) Rusya
- C) Avusturya D) İngiltere
- E) Fransa

ÖSS - 1987

Doğru Cevap C

ÖRNEK

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında askeri ve siyasi bakımdan güç kaybettiğini göstermez?

- A) Rus ticaret filosuna Karadeniz ve Akdeniz'de ticaret yapma hakkının tanınması
- B) Ruslara, Osmanlı uyruğu olan Ortodoksların haklarını koruma hakkının verilmesi
- C) İran topraklarının 1720'de Osmanlı ve Rusya arasında paylaşılması
- D) Rusların gerekli gördükleri yerlerde konsolosluk açabilmesi
- E) Rusya'nın kapitülasyonlarla yararlanmaya başlaması

ÇÖZÜM

Osmanlı'nın 1720 İstanbul Antlaşması ile Rusya'yla İran'ı paylaşması askeri ve siyasi açıdan hala güçlü olduğunu gösterir.

Doğru Cevap C

7. D'argenson Markisi 1738'de şöyle bir proje ortaya atmıştır: "Avrupa'nın karşılasacağı ilk büyük devrim muhtemelen Türk Devleti'nin ele geçirilmesi olacaktır. Türk yenilince herkesin kendi payına düşeni alması lazımdır veya daha iyisi, çok sayıda Hristiyan devlet kurdurmak, kadim Yunanistan'a, Nil Nehri'ne, Ege adalarına yeniden hayat vermek gerekir.

Buna göre D'argenson Maskisi'nin Osmanlı ile ilgili düşüncelerine bakarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bizans'ın canlandırılmak istendiği
- B) Avrupalılar'ın Osmanlı Devleti üzerindeki ayrıcalıklarını artırmasını istediği
- C) Osmanlı'daki Hristiyanların bağımsızlığına kavuşması gerektiği
- D) Osmanlı topraklarının paylaşılmasından yana olduğu
- E) Osmanlı'dan alınan topraklarda bağımsız devletler kurulması gerektiği

8. 1731 yılında Şah Tahmasb komutasındaki İran ordusunun Revan'a saldırısıyla başlayan savaşta Osmanlılar İran ordusunu mağlup etmiştir. Ancak, 1732'de İran'la yapılan Ahmet Paşa Antlaşması'yla Tebriz, Batı İran ve Azerbaycan İran'a bırakılırken sadece Kafkasya Osmanlı Devleti'nde kalmıştır.

Bu duruma bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde diplomasi anlayışının zayıf olduğuna
- B) İran'a karşı siyasal üstünlük sağlanamadığına
- C) Askeri başarıların siyasi sonuçlara yansıtılmadığına
- D) İran karşısında askeri üstünlük kurulduğuna
- E) İç sorunların dış politikayı olumsuz etkilediğine

9. Rusya aşağıdaki antlaşmaların hangisiyle İstanbul'da bir Ortodoks Kilisesi inşa ederek burada ibadet edenleri himayesi altına alma hakkı elde etmiştir?

- A) İstanbul B) Prut
- C) Belgrat D) Zıttorok
- E) Küçük Kaynarca

10. II. Viyana bozgunundan sonra Kutsal ittifak devletleri ile yapılan savaşlardan sonra;

- I. Küçük Kaynarca,
- II. Karlofça,
- III. İstanbul

antlaşmalarından hangileri imzalanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) II ve III E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılın ilk yıllarında Karlofça Antlaşması ile kaybettiği yerleri geri alma politikası izlemiştir.

Osmanlı Devleti bu mücadelesinde;

- I. Rusya,
- II. Avusturya,
- III. Venedik

devletlerinden hangilerine karşı başarılı olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
- D) I ve II E) I, II ve III

12. Aşağıdaki antlaşmaların hangilerinden sonra yaşanan toprak kayıpları yüzünden sınırlar dışında kalan Osmanlı Müslümanları başta İstanbul olmak üzere Anadolu'ya doğru göçe zorlanmıştır?

- A) Karlofça - Pasarofça
- B) Küçük Kaynarca - Belgrat
- C) İstanbul - Prut
- D) Zıttorok - Kars-ı Şirin
- E) Belgrat - Ahmet Paşa

13. Rusya Karadeniz'e inme politikası gereği ilk olarak aşağıdaki Osmanlı topraklarından hangisini ele geçirmiştir?

- A) Kırım B) Boğdan
- C) Eflak D) Arnavutluk
- E) Karadağ

TEST • 3

1. II. Osman'ın (Genç) Lehistan üzerine yapılacak Hotin Seferi öncesi askere az bahşiş vermesi ve devlet adamlarının arpalıklarını kesmesi, sefer sırasında kapıkullarının gayretsizliğine ve disiplinsizliğine neden olmuştur. Padişahın tüm gayretlerine rağmen seferden istenilen sonuç alınamamıştır.

Bu durum;

- I. padişahın geniş bir kesiminin muhalefeti ile karşılaştığı
- II. Batı yönündeki seferlerin durduğu
- III. Osmanlı ordusunda bozulmalar olduğu

yargılarından hangilerini doğrular?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti ile Habsburg İmparatorluğu arasında 1593 – 1606 yılları arasında yapılan savaşların başlamasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Avusturya'nın ödemesi gereken vergiyi ödememesi ve sınır boylarında yaşanan saldırılar
B) Osmanlı'da iç çekişmelerin yaşanması
C) Habsburgların milliyetçilik ayaklanmalarına destek vermesi
D) Osmanlı – İran savaşlarının sürmesi
E) Akdeniz hakimiyeti mücadelesi

3. XVII. yüzyılda Habsburglar ve Safevilerle yapılan savaşlar;

- I. Avusturya'ya karşı siyasal üstünlüğün kaybedilmesi,
- II. Doğu sınırının büyük ölçüde belirlenmesi,
- III. içeride idari ve mali problemlerin yaşanması

durumlarından hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Osmanlı'nın doğu sınırını kesinleştiren Kasr-ı Şirin Antlaşması aşağıdaki devletlerin hangisi ile imzalanmıştır?

- A) Rusya B) Safevi
C) İlhanlı D) Memlükler
E) Altın Orda

5. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda Rusya karşısında Karadeniz hakimiyetini zayıflatmıştır?

- A) Bahçesaray B) İstanbul
C) Prut D) Küçük Kaynarca
E) Belgrat

6. Osmanlı Devleti II. Viyana Kuşatması'ndan sonra,

- I. Avusturya
- II. Venedik
- III. Lehistan
- IV. Rusya

devletlerinden hangisi ile savaşmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı İmparatorluğu'nda;

- I. Sınırların genişlemesi
- II. Kapıkulu askerlerine maaş verilmesi
- III. Padişah değişikliklerinin olması

durumlarından hangileri, devletin hem gelirlerinin hem de giderlerinin artmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

ÖSS - 2005

Doğru Cevap A

ÖRNEK

1768'de Ruslara yenilen Lehliler Osmanlı Devleti'ne sığınmışlardır.

Bu duruma bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Avrupa'daki milliyetçilik ayaklanmalarını desteklemektedir.
- B) Osmanlı Devleti bu dönemde güçlü bir devlettir.
- C) Rusya Osmanlı'nın içişlerine karışmıştır.
- D) Rusya'nın Karadeniz'e inmesi engellenmiştir.
- E) Lehistan Rusya'nın egemenliğinden kurtulmuştur.

ÇÖZÜM

Lehlilerin Ruslara karşı Osmanlı'ya sığınması Osmanlı'nın hala güçlü bir devlet olduğunu gösterir.

Doğru Cevap B

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Baharat ve ipeği Uzak Doğu'dan Avrupa'ya taşımada kullanılan yolların değişmesi aşağıdaki devletlerden hangisinin ekonomisini olumsuz yönde etkilemiştir?

- A) Osmanlı Devleti
- B) İhşitoğulları Devleti
- C) Büyük Selçuklu Devleti
- D) Altınordu Devleti
- E) Tolunoğulları Devleti

ÖYS - 1993

Doğru Cevap A

ÖRNEK

Avrupalı devletler Coğrafi Keşifler sonucu Afrika'dan topladıkları insanları tarlalarda ve maden ocaklarında çalıştırmak üzere kolonilerine götürdüler.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Coğrafi Keşifler'le yeni kıtalar bulunmuştur.
- B) Yeni keşfedilen yerlere göçler yaşanmıştır.
- C) Avrupalılar Coğrafi Keşiflerle birlikte Afrikalı insanları köleleştirmeye başlamışlardır.
- D) Tarımsal üretimin artması burjuva sınıfını güçlendirmiştir.
- E) Yeni kültürler ve uygarlıklar tanınmıştır.

ÇÖZÜM

Coğrafi Keşifler'den sonra Afrika Kıtası'nın insanları Avrupalılar tarafından üretim için sadece köleleştirilmekle kalmamış, asimilasyona da uğramıştır.

Doğru Cevap C

7. XVII. yüzyılın ilk yarısında neredeyse tüm Avrupa devletleri Otuz Yıl Savaşları ile uğraşmıştır. Ancak, Osmanlı Devleti Avrupa'nın bu güçsüz durumundan istifade edememiştir.

Bu duruma neden olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Güçlü bir deniz gücüne sahip olmaması
- B) Avrupalıların Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak'ı kurması
- C) Batıyı örnek alan askeri islahatların başlaması
- D) Safevilerle başlayan savaşlardan dolayı askeri gücünün büyük kısmını İran üzerine yönlendirmesi
- E) Toprak sisteminde ve savaş organizasyonunda dönüşümler yaşaması

8. Karlofça Antlaşması'ndan sonra ortaya çıkan;

- I. dönemin durum ve şartlarına göre konjonktürel ittifaklar kurulması
- II. barış politikasının benimsenerek savaşı başlatan taraf olmaması
- III. fetih politikasının terk edilmesi

durumlarından hangileri Osmanlı Devleti'nin dış politikasında değişiklik yaşandığını gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı'nın Karlofça ve İstanbul Antlaşmaları ile toprak kaybettiği devletlerden biri değildir?

- A) Avusturya B) Lehistan
- C) Venedik D) Rusya
- E) Fransa

10. Osmanlı Devleti Pasarofça Antlaşması ile Karlofça Antlaşması'yla kaybettiği Mora'yı kurtarmış olmasına rağmen, Sırbistan'ın büyük bölümünü Avusturya'ya bırakmıştır. Bunun üzerine Osmanlı devlet adamları kaybedilen toprakları geri alma politikasını terk ederek, Batılı devletlere karşı diplomasiyi öne çıkaran barışçı politikalar izlemeye başladılar.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Askeri gücünün zayıfladığı
- B) Önemli toprak kayıpları yaşandığı
- C) Askeri islahatlara ağırlık verildiği
- D) Karlofça ile kaybettiği yerleri almaktan vazgeçtiği
- E) Fetih politikasını terketmediği

11. Osmanlı Devleti'nin 1645'te Venedik'in elindeki Girit'i kuşatması donanmadaki eksiklikleri ortaya çıkarmıştır.

Bu durum karşısında Osmanlı Devleti donanmadaki zayıflığı gidermek için aşağıdaki adımlardan hangisini atmıştır?

- A) Kürekli gemilerden yelkenli gemilere geçiş sürecinin başlatılması
- B) Gemi sayısının artırılması
- C) Donanmaya yabancı uzmanların getirilmesi
- D) Yeni tersanelerin açılması
- E) Kaptan-ı Derya'lığa denizcilerin getirilmesi

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin 1699 Karlofça ve 1700 İstanbul Antlaşmaları ile kaybettiği yerlerden biri değildir?

- A) Ukrayna B) Mora
- C) Macaristan D) Ege Adaları
- E) Azak Kalesi

TEST • 4

1. Osmanlılar, XVI. yüzyılın sonunda Fransa'nın, İspanya hakimiyetine girmesini engellemek için Henri de Navarre'yi Fransa tahtına geçmesi için desteklemiştir. Aynı dönemde İngiltere, İspanya'ya karşı girişeceği mücadelede Osmanlı Devleti'nin kendisine bir donanma göndermesini sağlamak için çalışmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Avrupa'nın güçlü devletlerinden biri olduğu
B) Bazı devletlerin Osmanlı ittifakına muhtaç olduğu
C) Bazı devletlerin içişlerine karıştığı
D) Avrupa siyasetinin içerisinde yer aldığı
E) Sorunlarının diplomasi yoluyla halledilmesine öncelik verdiği

2. 1606 yılında Avusturya ile imzalanan Zıtvatorok Antlaşması'nın Osmanlı dış politikası açısından önemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barışçıl politikalar izlenmeye başlanması
B) Batının askeri üstünlüğünün kabul edilmesi
C) Mütakabiliyet (karşılıklılık) ilkesinin benimsenmesi
D) Avrupalı devletlerin ekonomik ayrıcalıklarını genişletmesi
E) Avrupa tarzı yeniliklerin yapılması

3. Hollanda Ticaret Odası'nda bir kararın alınması sırasında oylar eşit çıkar. Bunun üzerine oda başkanı üyelere "İçinizde Türklerle alışveriş yapan var mı?" diye sorar. Bir üye "Evet" cevabını verince oda başkanı bu üyenin oyunu iki oy sayarak sorunu çözer.

Bu bilgilere göre:

- I. Türklerle ticaret yapmanın ayrıcalık sayıldığı
II. Hollandalı tüccarlara ticari imtiyazlar verildiği
III. Türklerle ticaret yapanların doğruluk ve adaletine güvenildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

4. II. Viyana yenilgisinden sonra papanın da kışkırtmasıyla Avusturya, Lehistan, Rusya, Venedik ve Malta devletleri Osmanlı Devleti'ne karşı ittifak kurup Osmanlı topraklarına saldırmışlardır.

Buna göre;

- I. Osmanlı'ya karşı Haçlı İttifakı kurulmuştur.
II. Osmanlı Devleti diplomatik faaliyetlere yönelmiştir.
III. Osmanlı iç politikada sorunlar yaşamaya başlamıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. XVIII. yüzyılın başlarında İran'da Safevi hakimiyetinin zayıflaması sonucu Rusya ve Osmanlı orduları İran'a girmiştir. İki ülkenin İran üzerinde çatışmaları ihtimali belirince yapılan görüşmeler sonucu 24 Haziran 1724'te İran Mukasemenamesi (paylaşımı) imzalanmıştır. Buna göre Osmanlı İmparatorluğu, Gürcistan, Şirvan ve Azerbajan'ı, Rusya ise Kafkasya'nın Hazar bölgesini almıştır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı ve Rusya yayılcı politika izlemiştir.
B) İran'da iç sorunlar yaşanmaktadır.
C) Rusya ile Karadeniz hakimiyeti mücadelesi başlamıştır.
D) Osmanlı – Rus savaşının önüne geçilmiştir.
E) Osmanlı çok geniş bir alanı almıştır.

6. Aşağıdaki devletlerden hangisi Coğrafi Keşifler'den sonra küresel ölçekli askeri ve ticari faaliyetlere girişmemiştir?

- A) Portekiz B) İspanya
C) İngiltere D) Hollanda
E) Almanya

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

İkinci Viyana Kuşatması sonrasında oluşturulan Kutsal İttifak devletleriyle, Osmanlı Devleti arasında onaltı yıl süren savaşlar sonunda, Osmanlı askeri gücünün yetersizliği görülmüş, büyük toprak kaybına uğranılmıştır.

Bu durumu yansıtan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kasr-ı Şirin
B) Karlofça
C) Zıtvatorok
D) Edirne - Segedin
E) Hotin

LYS - 2011

Doğru Cevap B

ÖRNEK

Karlofça Antlaşması ile Osmanlı'dan Temeşvar ve Banat Yaylası dışında tüm Macaristan'ı alarak Osmanlı'nın Orta Avrupa hakimiyetine son veren devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Venedik B) Lehistan
C) Rusya D) Fransa
E) Avusturya

ÇÖZÜM

Karlofça Antlaşması ile Macaristan'ın büyük bölümü Avusturya'ya bırakılmıştır.

Doğru Cevap E

NOT

Anadolu'da yaşanan İsyanlar ve Safevilerle yapılan savaşlar Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılın başlarında Harbsburglara üstünlük kurmasını engellemiştir.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Rusya, I. Petro'dan başlayarak açık denizlere inmek istemiş bunun için kendisine engel gördüğü Osmanlı Devleti'ni etkisiz hale getirmeye çalışmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, Rusya'nın bu politikası doğrultusunda giriştiği uygulamalardan biri değildir?

- A) Osmanlı toplumundaki Ortodoksların haklarını korumaya kalkması
- B) Balkanlardaki milliyetçilik akımını desteklemesi
- C) Teknolojik gelişmeleri izleyerek Osmanlı'dan güçlü hale gelmesi
- D) Doğu Anadolu'da yaşayan Ermenileri, Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtması
- E) Berlin Antlaşması'yla Bosna - Hersek'i denetim altına alması

LYS - 2011

Doğru Cevap E

NOT

Osmanlı Devleti XVI. yüzyılın sonlarından itibaren ülkede ekonomik sıkıntılar yaşamış, devlet idaresinde zafiyetler ortaya çıkmıştır. Ancak Osmanlı'nın en büyük rakibi olan Avusturya Osmanlı Devleti'nin bu zafiyetlerinden yararlanamamıştır. Bunun nedeni ise 1618 - 1648 yılları arasında Avrupa'da yaşanan Otuz Yıl Savaşlarıdır. (Mezhep Savaşları)

7. Otuz Yıl Savaşları sonunda Fransa artık Avrupa siyasetine yön veren devlet konumuna yükselirken, İngiltere'de güçlü devlet olarak Avrupa'da etkili olmaya başlamıştır. Hollanda, Portekiz ve İsviçre bağımsızlıklarına kavuşmuştur. Almanya'da gerileme ve iç karışıklıklar başlamıştır.

Buna göre, Otuz Yıl Savaşları'nın Avrupa'da aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenemez?

- A) Avrupa'da güçler dengesinin değişmesine
- B) Devletler arası ilişkilerde ekonomik çıkarların öne çıkmasına
- C) Fransa ve İngiltere'nin Avrupa siyasetindeki ağırlığının artmasına
- D) Almanya'da merkezi otoritenin zayıflamasına
- E) Avrupa'da bağımsız devlet sayısının artmasına

8. Karlofça Antlaşması'nın devamı niteliğinde olan İstanbul Antlaşması (1700) aşağıdaki devletlerden hangisi ile imzalanmıştır?

- A) Avusturya
- B) Rusya
- C) Venedik
- D) Lehistan
- E) İngiltere

9. XVIII. yüzyılda Balkanlar'da yayılmak amacıyla Osmanlı'ya karşı Rusya ile ittifak yapan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Venedik
- B) İngiltere
- C) Fransa
- D) Avusturya
- E) İtalya

10. Osmanlı Karlofça Antlaşması'yla kaybettiği yerleri geri almak amacıyla Venedik ve Avusturya ile savaşmıştır. Ancak Avusturya'ya yenilince 1718'de Pasarofça Antlaşması'nı imzalamış ve Belgrat'ı da Avusturya'ya bırakmak zorunda kalmıştır. Osmanlı Pasarofça Antlaşması ile kaybettiği yerleri geri alma ve yeni topraklar kazanma politikasını terk ederek Avrupalı devletlerle ilişkilerinde diplomasiyi öne çıkarmaya başlamıştır.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Karlofça ile kaybettiği yerleri Avusturya'dan alamamıştır.
- B) Balkanlardaki hakimiyeti tamamen sona ermiştir.
- C) Devletin genişlemesi durmuştur.
- D) Barışçı politikalar izlemeye çalışmıştır.
- E) Askeri olarak güç kaybetmiştir.

11. Rusya'nın XVIII. yüzyıldaki bazı politikaları şunlardır;

- I. Baltık Denizi'ne egemen olma
- II. Kırım'ı alarak Karadeniz'e ulaşma
- III. Orta Asya'ya doğru genişleme

bu politikalardan hangileri Osmanlı ile doğrudan mücadele etmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

TEST • 5

1. 1593'te Avusturya ile sınır çatışmaları şeklinde başlayan savaşlar, Osmanlı'nın zaferiyle sonuçlanmış, ancak Avusturya'nın Macaristan'daki varlığına son verilememiştir.

Bu durumun nedenleri arasında:

- I. Anadolu'da Celali isyanlarının çıkması,
- II. Doğu'da İran savaşlarının başlaması,
- III. Balkanlarda milliyetçilik ayaklanmalarının başlaması

gelişmelerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. IV. Murat Dönemi'nde Safavilerle imzalanan 1639 tarihli Kasr-ı Şirin Antlaşması'nın en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı'nın doğu sınırının nihai olarak belirlenmesi
B) Bağdat Seferi'nden sonra imzalanması
C) Azerbaycan ve Revan'ın İran'a bırakılması
D) Bağdat'ın Osmanlı'da kalması
E) Safevilerin mağlup edilmesi sonucu imzalanması

3. XVI. yüzyıl sonunda iyi silahlanmış ve ekonomik yönden desteklenmiş okyanus denizciliği, Avrupa siyaseti üzerinde büyük bir etki meydana getirdi.

Bu durumun;

- I. koloncilik faaliyetlerinin başlaması
- II. Sömürge rekabetinin ortaya çıkması
- III. ekonomik mücadelenin okyanuslara taşınması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi XVII. yüzyılda Safevilerle (İran) imzalanmamıştır?

- A) Nasuh Paşa B) Ferhat Paşa
C) Bucuş D) Serav
E) Kasr-ı Şirin

5. Otuz Yıl Savaşları'ndan sonra imzalanan Westphalia Antlaşması ile Avrupa'da aşağıdaki devletlerden hangisi gücünü kaybetmiştir?

- A) İngiltere
B) Fransa
C) Rusya
D) Kutsal Roma - Germen
E) İtalya

6. Aşağıdaki antlaşmalardan hangileri Osmanlı Devleti ile Kutsal İttifak devletleri arasında imzalanmıştır?

- A) Kasr-ı Şirin – Bucuş
B) Hotin – Bahçesaray
C) Karlofça – İstanbul
D) Zitvatorok – Vasvar
E) Karlofça – Zitvatorok

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

1709'da Ruslara yenilen İsveç Kralı XII. Şarl, 1768'de Ruslara yenilen Macarlar Osmanlı Devleti'ne sığınmışlardır.

Bu olaylara bakarak;

- I. Bu dönemde Osmanlı Devleti güçlü bir devlettir.
- II. Osmanlı Devleti milliyetçilik akımlarını desteklemektedir.
- III. Rusya, batısındaki ülke ile çatışma halindedir.
- IV. Ruslarla Osmanlılar sürekli olarak savaş halindedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

(1983 - ÖSS)

Doğru Cevap B

BİLGİ

XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Lehistan arasındaki ilişkilerin bozulmasında: Kırım hanının Lehistan topraklarına seferler yapması ve Lehistan denetimindeki Kazakların Osmanlı sahillerini vurması etkili olmuştur. Diğer bir sebep ise Lehistan'ın, Eflak ve Boğdan'daki Osmanlı hakimiyeti'ne karşı faaliyetlerde bulunmasıdır. II. Osman ve IV. Mehmet dönemlerinde Lehistan üzerine sefere çıkılmış ve Lehistanla Hotin ve Bucuş Antlaşmaları yapılmıştır.

NOT

Lehistan II. Viyana bozgunundan sonra (1683) Osmanlı'ya karşı oluşturulan Kutsal İttifak içerisinde yer almıştır.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

XVIII. yüzyılda Rusya Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde istediği yerlerde konsolosluklar kurma ve Osmanlı Devleti'nin Ortodoks tebaasına ilişkin söz söyleme hakkına sahip olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumdan çıkarılabilecek sonuçlardan biri değildir?

- A) Osmanlı ülkesinin Rusya'nın etkisine açık olduğu
- B) Rusya'nın Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışabileceği
- C) Osmanlı ülkesinde yaşayan Hristiyanlar arasında dayanışmanın arttığı
- D) Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında zayıf düştüğü
- E) Osmanlı Devleti'ndeki Ortodoks tebaanın, isteklerini Rusya'ya iletme imkanına kavuştuğu

(2000 - ÖSS)

Doğru Cevap C

BİLGİ

Osmanlı ordusunun II. Viyana Kuşatması'nda başarısız olmasında;

- Viyana'nın dört taraftan kuşatılamayacak kadar büyük olması
- Osmanlı ordusunun lojistik ve disiplin sorunları yaşaması
- Orduda ganimet hırsıyla hareket eden askerlerin asıl işini yapamaması
- Sefer yolunun uzaklığı nedeniyle kuşatmaya hafif topların götürülmesi
- Osmanlı ordusunda zahire kıtlığının başlaması
- Lehistan kralının Bovyera ve Saksonya kuvvetleriyle birleşerek beklenenden daha önce Viyana önlerine gelmesi böylece Osmanlı ordusunun iki ateş arasında kalması

7. Aşağıdaki gelişmelerden hangisinden sonra Avrupalılar Osmanlı'nın Avrupa'dan atılabileceğine kanaat getirerek saldırıya geçmişlerdir?

- A) Zitvatorok Antlaşması
- B) II. Viyana Kuşatması
- C) Çeşme Baskını
- D) Küçük Kaynarca Antlaşması
- E) Kanuni Sultan Süleyman'ın vefatı

8. XVII. yüzyılda Avrupa'da modern devletler hukukunun ortaya çıkmasında etkili olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reform Hareketleri
- B) Rönesans'ın başlaması
- C) Westphalia Antlaşması
- D) Nant Fermanı
- E) Coğrafi Keşifler

9. Osmanlı devlet adamları Karlofça Antlaşması'nın karşı tarafın zorlaması ile değil de Osmanlı menfaatlerinin elden geldiğince korunduğu görüşmeler sonucu imzalandığını göstermeye çalışmışlardır.

Osmanlı devlet adamlarının bu tutumunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha fazla toprak kaybedilmesinin önüne geçmek
- B) Fetih politikasının eskisi gibi sürdüğünü göstermek
- C) Ağır toprak kayıplarına halktan ve askerden gelebilecek tepkiyi önlemek
- D) Avrupalı devletlerle diplomatik ilişkileri geliştirmek
- E) Ordunun toparlanması için zaman kazanmak

10. Çeşme Baskını ile Rusların Osmanlı donanmasını yakmasından sonra Sultan III. Mustafa, çağdaş bilgilerle donatılmış deniz subayı yetiştirilmesi konusunda Baron de Tott isimli Fransız mühendisi görevlendirildi.

Bu durumun Osmanlı Devleti açısından;

- I. Avrupa'nın üstünlüğünü kabul ettiği
- II. Islahatlarda Avrupalı uzmanlardan yararlanmaya başladığı
- III. Rus yayılmacılığını durdurmayı amaçladığı

yargılarından hangilerini doğruladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Aşağıdaki antlaşmaların hangisinden sonra Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile kaybettiği yerleri geri alma politikasından vazgeçmiştir?

- A) Pasarofça
- B) Zitvatorok
- C) Yaş
- D) Prut
- E) Vasvar

12. XVIII. yüzyılda Rusya'nın aşağıdaki devletlerden hangisinin iç işlerine karışması Osmanlı - Rus savaşlarının başlamasında etkili olmuştur?

- A) Fransa
- B) Lehistan
- C) İsveç
- D) İran
- E) İtalya

TEST • 6

1. Osmanlı ve Habsburg İmparatorluğu arasında 1593 - 1606 yılları arasında yapılan savaşlarda Osmanlı Devleti galip gelmesine rağmen, 1606'da imzalanan Zıttorok Antlaşması'na bu üstünlük yansıtılamamıştır ve Osmanlı Devleti Avusturya'ya karşı siyasal üstünlüğünü kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti'nin Zıttorok Antlaşması ile belirlenen bu durumu kabul etmesinde;

- I. Doğuda, Safevilerle başlayan savaşlar
II. Anadolu'da yaşanan isyanlar
III. Avrupa'da başlayan Otuz Yıl Savaşları

gibi gelişmelerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. XVI. yüzyıla kadar bir bölgede siyasi hakimiyet kurmak ve güçlü bir devlet olmak için kara kuvvetleri yeterliken, bu yüzyıldan sonra deniz kuvvetleri de gerekli hale geldi.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Coğrafi Keşiflerle birlikte deniz aşırı sömürgeciliğin başlaması
B) Ticaretin gelişmesi ile birlikte burjuva sınıfının güçlenmesi
C) Avrupa'da merkezîyetçi yönetimlerin güçlenmesi
D) İmparatorlukların yapılarının ulus devletlere dönüşmeye başlaması
E) Kürekli gemilerin yerini yelkenli gemilerin alması

3. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda Osmanlı'yı tehdit eden devletlerden biri değildir?

- A) Rusya B) Avusturya
C) Venedik D) Safevi
E) Fransa

4. Rusya ile 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi Rusların Balkan milletleriyle yakın temasta bulunarak panslavizm politikasını uygulamasına zemin hazırlamıştır?

- A) İstanbul'da elçi bulundurulabilmesi
B) İsteddiği Osmanlı şehrinde konsolosluk açabilmesi
C) Kapitülasyonlardan yararlanabilmesi
D) Osmanlı ülkesinde ticaret yapabilmesi
E) Kırım'ın bağımsız hale gelmesi

5. XVII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin Akdeniz ve Karadeniz hakimiyetinin zayıflamasında;

- I. siyasi hedeflere sadece kara seferleri ile ulaşılacağı düşünülmesi
II. denizcilikte ortaya çıkan yeniliklerin yeterince takip edilmemesi,
III. Batı donanmalarının esas ögesini oluşturan kalyonların kullanılmaya başlanması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda Rusya ile imzaladığı aşağıdaki antlaşmaların hangileriyle Rusya'yı Karadeniz'den uzak tutmuştur?

- A) Bahçesaray - İstanbul
B) Prut - Belgrat
C) Belgrat - Küçük Kaynarca
D) İstanbul - Belgrat
E) Prut - Küçük Kaynarca

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı İmparatorluğu İstanbul ve Karlofça Antlaşmalarıyla kaybettiği toprakları geri almak için XVII. yüzyılın ilk yarısında birçok devletle savaşmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu devletlerden biri değildir?

- A) Rusya
B) İngiltere
C) Venedik
D) Avusturya
E) İran

(1987 - ÖYS)

Doğru Cevap B

BİLGİ

Osmanlı ordusunun II. Viyana Kuşatması'nda bozguna uğraması Avrupalıların kafasında Osmanlı'nın Avrupa'dan atılabileceği düşüncesini uyandırmıştır. Papa'nın da teşvikiyle Avusturya, Lehistan, Rusya, Venedik ve Malta'nın katıldığı Kutsal İttifak kuruldu. Kutsal İttifak'la 16 yıl savaşan Osmanlı Devleti, 1691'de Salankamen'de ve 1697'de Zenta'da yenilgiye uğrayınca İngiltere ve Hollanda'nın aracılığı ile 1699'da Karlofça Antlaşması'nı imzalamıştır.

NOT

Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile ilk defa yabancı devletlerin (İngiltere ve Hollanda) ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kalmıştır. Yine ilk defa Karlofça Antlaşması ile bir antlaşmayı müzakere ederek imzalamıştır.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında imzalanan 1606 Zitvatorok Antlaşması'nda;

- Daha önce Vezir-i azama denk sayılan Avusturya arşidükü Osmanlı padişahına eşit sayılacak,
- Eğri, Kaniye ve Estergon kaleleri Osmanlı Devleti'ne bırakılacak,
- Avusturya Osmanlı Devleti'ne savaş tazminatı verecek.

maddeleri yer almıştır.

Bu maddelerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Avusturya'nın, sınırlarını genişlettiğine
- B) Osmanlı Devleti'nin ekonomik sorunlarını aştığına
- C) Avusturya'nın siyasi başarı kazandığına
- D) Osmanlı Devleti'nin, askeri olarak başarısız olduğuna
- E) Osmanlı Devleti'nin, Hristiyan birliğini parçaladığına

(2017 - LYS)

Doğru Cevap C

NOT

Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması'yla kaybettiği yerleri geri alma düşüncesi 1718 Pasarofça Antlaşması'na kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra Osmanlı, barış politikasını benimsemek zorunda kalmıştır.

7. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması'nın kendi hakimiyetinde bulunan bir bölgede yapılmasında ısrar etmiş ve antlaşmanın yapıldığı çadıra dört kapı açtırmıştır.

Osmanlı'nın bu tutumu aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?

- A) Protokolde eşitliği sağlamak
- B) Osmanlı temsilcilerinin güvenliğini sağlamak
- C) Yeni toprak kayıplarını önlemek
- D) Galip devletlerin yeniden İttifak yapmasını engellemek
- E) Ordudan ve halktan gelebilecek tepkileri önlemek

8. 1736 yılında İran'da yönetime el koyarak Safevi Hanedanı'na son veren Türkmen lider aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şah İsmail
- B) Şah Tahmasb
- C) Şah Abbas
- D) Nadir Şah
- E) Şah Safi

9. Katip Çelebi'ye kadirgadan kalyona geçiş konusunda fikri sorulduğunda, denizlerdeki eski başarıların kadirgalar ile kazanıldığını ve kendi düşüncesinin de kadirga yönünde olduğunu ifade etmiştir. Kalyon yapmanın maharet gerektirmediğini, geçmişte de donanmada kalyonların nakil vasıtaları olarak kullanıldığını belirten Katip Çelebi, asıl önemli olanın bunlara tecrübeli denizcilerin ve topçuların yetiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nde kadirgadan kayona geçişte öncelikli olarak yapılması gereken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Donanmanın gemi sayısının artırılması
- B) Kalyonlara uygun askeri personelin yetiştirilmesi
- C) Donanmanın asker sayısının artırılması
- D) Kalyonların ticari amaçlar için inşa edilmesi
- E) Eski başarıların tekrarlanması için kalyonlarla seferlerin artırılması

10. Rus Çarı Petro kimliğini gizleyerek uzun bir Avrupa gezisine çıktı. Hollanda'daki gemi yapım tezgahlarında marangozluk yaptı. İngiltere, Fransa, Hollanda ve Almanya'yı dolaşarak çeşitli bilim ve zanaat dallarıyla ilgili bilgiler edindi.

Buna göre Çar Petro'nun amaçları arasında;

- I. Rusya'yı bir deniz gücü haline getirmek
 - II. Rusya'yı modern bir Avrupa devleti yapmak
 - III. Avrupa'nın yönetim sistemini uygulamak
- durumlarından hangileri vardır?**
- A) Yalnız I
 - B) Yalnız II
 - C) Yalnız III
 - D) I ve II
 - E) I, II ve III

11. XVIII. yüzyılda Rusya topraklarını;

- I. Osmanlı
- II. İsveç
- III. Lehistan

devletlerinden hangileri aleyhine büyüttü?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇIKMIŞ SORU

Aşağıdakilerden hangisi XVI. yüzyılda Osmanlı - Safevi ilişkilerinin bozulmasının nedenlerinden biri olarak gösterilebilir?

- A) Halifelik makamı üzerinde hakimiyet kurma isteği
- B) İslam'ın kutsal merkezlerinin bulunduğu Hicaz'a sahip olma çabası
- C) Trabzon Rum İmparatorluğu toprakları üzerinde hakimiyet mücadelesi
- D) İpek Yolu'nun Karadeniz'in kuzeyinden geçen kısmı üzerinde rekabet
- E) Anadolu'nun doğu bölgelerini nüfuzu altına alma politikası

LYS-4 - 2016

Doğru Cevap E

BİLGİ

Avrupa'da Reform hareketlerinden dolayı başlayan Otuz Yıl Savaşları (1618 - 1648) Westphalia Antlaşması ile sona ermiştir. Westphalia Antlaşması papaya imzalatılmamış, böylece kilisenin gücü sınırlandırılmıştır. Avrupa'da devletler arası ilişkilerde dini etkenlerin yerini modern diplomasi almış ve uluslararası ilişkilerde modern devletler hukukunun temelleri atılmıştır. Evrensel imparatorluklar yerini ulusal krallıklara ve ulus devletlerine bırakmıştır.

TEST • 7

1. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin doğu - batı yönündeki genişlemesine büyük ölçüde set çeken devletler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya - Fransa
- B) Safeviler - Avusturya
- C) Memlûklar - İngiltere
- D) Rusya - Almanya
- E) Safeviler - İngiltere

2. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda Safevi Devleti'ne kesin bir üstünlük sağlayamamasında;

- I. İç isyanların yaşanması,
- II. Balkanlarda milliyetçilik hareketlerinin başlaması,
- III. Batı'da Habsburglarla savaşların sürmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı ordusunun II. Viyana Kuşatması'nda başarısız olmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Osmanlı ordusunda lojistik ve disiplin sorunlarının yaşanması
- B) Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak'ın kurulması
- C) Sefer yolunun uzaklığı nedeniyle kuşatmaya hafif topların götürülmesi
- D) Lehistan kralının yardım için Viyana'ya gelmesiyle Osmanlı ordusunun iki ateş arasında kalması
- E) Viyana'nın dört tarafından kuşatılamayacak kadar büyük olması

4. Karlofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı devlet idaresinde bürokratik unsurlar, askeri unsurlara göre daha fazla ön plana çıkmaya başladı.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Veraset sisteminin değişmesi
- B) Toprak sisteminin bozulmasıyla askeri yapının değişmesi
- C) Artan yenilgilerin diplomasiyi önemli hale getirmesi
- D) Ordu ve donanmanın ıslah edilmeye başlaması
- E) Devlet adamları arasında çekişmelerin olması

5. Otuz Yıl Savaşları'ndan sonra imzalanan Westphalia Antlaşması ile daha önce Papa'dan yetki alan ve üst otorite olarak Vatikan'ı gören Avrupalı krallar kiliselerini millî hale getirdiler.

Bu durum:

- I. halkın yönetimdeki etkisinin artması
- II. kralların topraklarında mutlak egemen haline gelmesi
- III. siyasi otorite üzerindeki papalık denetiminin sona ermesi

sonuçlarından hangilerini ortaya çıkarmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Westphalia Antlaşması'na göre: "Devlet, egemenliğinin temel göstergesi yasa yapma gücünü kullanarak, tebaasıyla bağıını dış bir zorlamaya maruz kalmaksızın düzenleyebilecektir."

Buna göre, devletler arası ilişkilerde aşağıdakilerden hangisinin önem kazandığı söylenebilir?

- A) Devletlerin birbirlerinin iç işlerine karışması
- B) Devletler arası sorunların çözümünde diplomatik yöntemlerin kullanılması
- C) Egemenliğin kaynağının din olması
- D) Yasa yapma yetkisinin hükümdara ait olması
- E) Devletin tebaasıyla ilişkilerinde diğer devletlerin arabulucu olması

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı tarihinde görülen;

- İsveç Kralı XII. Şarl'ın Osmanlı Devleti'ne sığınması
- Mora Yarımadası'nın 1715'te Venedik'ten geri alınması
- Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin Paris'e elçi olarak gönderilmesi

gelişmeleri, aşağıdaki padişahlardan hangisinin döneminde gerçekleşmiştir?

- A) I. Ahmet B) II. Osman
C) IV. Murat D) III. Ahmet
E) I. Mahmut

LYS - 2017

Doğru Cevap D

BİLGİ

XVII. yüzyılda Venedik'in yönetimindeki Girit'in bir korsan yatağı haline gelmesiyle Osmanlı - Venedik ilişkileri bozulmaya başlamıştır. Korsan faaliyetlerinin artması sonucu Osmanlı donanması, 1645'te Girit'i kuşatmış ve 1669'da Girit tamamen Osmanlı yönetimine geçmiştir.

NOT

24 yıllık Girit kuşatması sırasında Venedik, karşı hamle yaparak Boğazlar ve çevresini abluka altına almış ve İstanbul'da büyük bir kıtlık yaşanmasına neden olmuştur.

7. Osmanlı Padişahları, sefere çıkmayı ve gaza-yı başlıca görevleri olarak görmüşlerdir.

Bu duruma aykırı hareket ederek ordunun başında sefere çıkmayan ilk padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Murat
B) II. Selim
C) II. Osman
D) IV. Murat
E) III. Mehmet

8. Osmanlı Devleti 1645'te başlayan Girit kuşatmasına kadar kürekli gemileri kullanmış, büyük yelkenli gemileri tercih etmemiştir. Yelkenli gemiler rüzgar esintisinin çok olduğu açık denizlerde, okyanuslarda, uzun yolculuklarda kullanılmıştır. Ancak yaz mevsiminin uzun sürdüğü Akdeniz'de havanın durgun olmasından dolayı pek tercih edilmemiştir.

Buna göre, Osmanlı'nın yelkenli gemileri tercih etmemesinde aşağıdaki durumlardan hangisi etkili olmuştur?

- A) Daha gelişmiş bir gemi teknolojisine sahip olması
B) Faaliyet sahasının koşulları
C) Gemicilik teknolojisinin gelişmemesi
D) Akdeniz'in tamamında hakimiyet kurması
E) Kürekli gemilerin üretiminin daha kolay olması

9. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde güçlü padişahların olmaması, rüşvet ve iltimasın yaygınlaşması, kurumların çağa ayak uyduramaması ve ekonomik buhranlar yaşanması önemli sorunlardır.

Bu sorunların;

- I. halkın devlete güveninin azalması
II. devlet otoritesinin zayıflaması
III. rakipleri olan devletlerin gerisinde kalması

sonuçlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Rusya'nın ilk defa Karadeniz'e çıkmasına neden olan ve bundan dolayı da İstanbul dahil bütün Karadeniz sahillerini Rus saldırılarına açık hale getiren antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaş B) Karlofça
C) Küçük Kaynarca D) Belgrat
E) Zıstovi

11. 1711'de sadrazam Baltacı Mehmet Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu, Rus ordusunu Prut Irmağı'nda kuşatmış, zor durumda kalan Çar I. Petro barış istemek zorunda kalmıştır. Prut Antlaşması'yla (1711) Rusya Karadeniz'e açılma kapısı olan Azak Kalesi'ni Osmanlı'ya geri vermiş, İstanbul'da elçi bulundurma hakkından vazgeçmiştir.

Buna göre;

- I. Rusya'nın Karadeniz'e inmesi engellenmiştir.
II. Rusya'nın Osmanlı'nın iç işlerine karışmasının önüne geçilmiştir.
III. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması'yla kaybettiği yerlerin tamamını almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan itibaren Karadeniz Osmanlı Devleti için güvenli bir deniz olma özelliğini kaybetmiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Küçük Kaynarca Antlaşması ile Rus gemilerinin Osmanlı'yı çevreleyen denizlerde serbestçe dolaşma hakkı elde etmesi
B) Rusya'nın İstanbul'da daimi elçi bulundurma hakkı elde etmesi
C) Rusya'nın kapitülasyonlardan yararlanmaya başlaması
D) Rusya'nın istediği yerde konsolosluk açabilme hakkına sahip olması
E) Ortodoks tebaanın koruyuculuğunun Rusya'nın eline geçmesi

TEST • 8

1. Kanuni Dönemi'nde Osmanlı-Avusturya ilişkilerinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Avusturya'nın Balkanlarda hakimiyet kurmak istemesi
 B) Osmanlı'nın Macaristan üzerinde hakimiyet kurması
 C) Osmanlı'nın Avrupa'da mezhep ayrılıklarını desteklemesi
 D) Osmanlı Devleti'nin İran'la savaş halinde olması
 E) Avusturya'nın Rusya ile Osmanlı'ya karşı ittifak yapması

2. Osmanlı Zitvatorok Antlaşması'yla Macaristan'dan toprak elde etmekten vazgeçmiş, ayrıca Avusturya'nın ödemekle yükümlü olduğu vergilerin kaldırılmasını da kabul etmiştir. Avusturya diplomatik protokolde Osmanlı ile eşit hale gelmiştir.

- Bu gelişmenin Osmanlı Devleti açısından;**
 I. uluslararası alanda prestij kaybetmesi
 II. diplomatik ilişkilerde mütekabiliyet ilkesini benimsemesi
 III. gelirlerinin azalması

gibi durumlardan hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti XV. yüzyılın başlarından itibaren doğuda Safavilerle mücadele etmiştir. Bu mücadeleler XVIII. yüzyılın ikinci yarısına kadar devam etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu mücadelerin nedenlerinden biri değildir?

- A) Safavilerin Osmanlı topraklarına saldırması
 B) İpek Yolu üzerinde yaşanan hakimiyet mücadelesi
 C) Osmanlı-İran sınırının kesin olarak belirlenmesi
 D) Safavilerin şiilik propagandası yapması
 E) Safavilerin Osmanlı aleyhine ittifaklara girmesi

4. O tarihe kadar böyle bir sevinci yaşamayan Avrupalılar, zaferlerini birlik ve beraberliklerine bağladılar. Papa, Leh Kralı ile Avusturya İmparatoru'nu barıştırarak Osmanlı Devleti'ne karşı bir ittifak oluşmasını sağladı.

Yukarıda bahsedilen olay ve oluşturulan ittifak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haçlı Seferleri-Üçlü İttifak
 B) II. Viyana Kuşatması-Kutsal İttifak
 C) I. Viyana Kuşatması-Kutsal İttifak
 D) İnebahtı Deniz Savaşı-Üç İmparatorlar Birliği
 E) II. Viyana Kuşatması-Üçlü İtilaf

5. Karlofça Antlaşması'ndan sonra Reis'ül Küt-tab (dışişlerinden sorumlu divan üyesi) Mehmet Rami Efendi sadrazamlığa getirilmiştir.

Bu durum Osmanlı'da aşağıdakilerden hangisinde bir değişim yaşandığını gösterir?

- A) Diplomatik ilişkilerde
 B) Askeri teşkilatta
 C) Toprak sisteminde
 D) Veraset anlayışında
 E) Hukuk sisteminde

6. Batılı devletler XVIII. yüzyıldan itibaren bir taraftan ham madde alımı, bir taraftan da işlenmiş ürünlerin satılmasını güvence altına almaya çalışmıştır.

Bu durum Batılı devletlerin;

- I. ticaret yollarını ele geçirme,
 II. direkt geçiş güzergahlarına egemen olma,
 III. sömürge rekabetine başlama

politikalarından hangilerini izlemelerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında bulunan topraklar, devletin kuruluşundan XVII. yüzyılın sonlarına kadar artmıştır.

Buna göre;

- I. Gelir ve giderlerin miktarı değişmiştir.
 II. Merkezi otoritenin sağlanması kolaylaşmıştır.
 III. Sınırlar yeniden belirlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
 C) Yalnız III D) I ve III
 E) II ve III

ÖSS - 2003
 Doğru Cevap D

BİLGİ

XVII. yüzyılın başlarından itibaren uyguladıkları stratejilerle denizlerde küresel ölçekli ticari ve askeri faaliyetlere girişen devletler şunlardır: İspanya, Portekiz, Hollanda, İngiltere ve Fransa. Yeni kıtaların, ticaret yollarının keşfedilmesi buralar üzerindeki mücadeleyi de hızlandırmıştır. Bu durum Avrupalı devletler arasındaki sömürgecilik rekabetini ortaya çıkarmıştır.

NOT

İlk büyük sömürgeci devletler olan İspanya ve Portekiz bu ünvanlarını daha sonra İngiltere ve Hollanda'ya kaptırmıştır.

HATIRLATMA

İngiltere, XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Kuzey Amerika'daki Fransız sömürgelerini de ele geçirerek en büyük sömürgeci güç haline gelmiştir.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Aşağıdakilerden hangisi coğrafi keşiflerin sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Burjuva sınıfının zenginleşmesi
- B) Hristiyanlığın yayılması
- C) Servet temelli toprağın önemini kaybetmesi
- D) Yeni bitkilerin tanınması
- E) Baharat yolunun önem kazanması

LYS-4 - 2015
Doğru Cevap E

BİLGİ

Osmanlı gemiciliğinin gelişimi XIX. yüzyılın ortalarına kadar iki döneme ayrılmıştır. Birinci dönem XVII. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiş ve bu dönemde kürekli gemiler (kadirga) kullanılmıştır. Bu dönemde Barbaros Hayreddin Paşa'nın kadirga yapım tekniğinde etkili olduğu dönemdir. İkinci dönem ise 1645'te başlayan Girit kuşatması ile başlar. Girit seferleri sırasında Osmanlı kadirgaları Venedik kalyonları (yelkenli gemi) karşısında hafif kalınca Osmanlı Devleti kalyon yapımına ağırlık vermeye başladı.

NOT

1768 - 1774 Osmanlı - Rus Savaşı sırasında Çeşme Baskını (1770) Rusya Osmanlı donanmasını yakmıştır. Bundan sonra Sultan III. Mustafa, çağdaş bilgilerle donatılmış deniz subayı yetiştirilmesi konusunda harekete geçti. Bu amaçla Baron de Tott isimli bir Fransız mühendis, donanmayı iyileştirme çalışmalarında kullanıldı.

7. Hollandalılar ve İngilizler başlangıçta iyi silahlanmış ticaret gemilerini savaşlarda kullanarak donanmalarındaki gemi sayısını artırmışlardır. XVII. yüzyıl sonlarında ise tüccar kaptanlara güvenilmeyeceğini anlayan bu iki devlet, askeri disiplini sağlamaya yönelik tedbirler aldı. Tüccar kaptanların yerine deniz subayları tercih edildi. Savaş gemisi yapımı başlatılarak savaşta kullanılan ticaret gemileri tasviye edildi.

Buna göre İngiltere ve Hollanda gemiciliği için;

- I. XVII. yüzyıl sonlarına kadar ticaret gemilerinin aynı zamanda askeri bir nitelik taşıdığı
- II. askeri disiplinden yoksun olduğu için ticaret gemilerinin donanmada kullanılmasından vazgeçildiği
- III. zamanla donanmalarında gemi sayısının azaldığı

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi ile Osmanlı Devleti Karadeniz'i bir iç deniz haline getirmiştir?

- A) Trabzon Rum Devleti'ne son verilmesi
- B) Balkanların tamamının hakimiyet altına alınması
- C) Kırım'ın hakimiyet altına alınması
- D) Kıbrıs'ın fethedilmesi
- E) Rodos Adası'nın alınması

9. XVIII. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı ülkesindeki barış ve güven ortamı kaybolmaya başladı.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin bir etkisi olmamıştır?

- A) Devlet kurumlarının çağa ayak uyduramaması
- B) Bozulan kurumların ıslah edilmeye başlanması
- C) Uzun süren savaşların ekonomik buhranları beraberinde getirmesi
- D) Rüşvet ve iltimasın devlet kadrolarında yaygınlaşması
- E) Güçlü ve yetenekli padişahların azalması

10. Küçük Kaynarca Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi Rusların güneye inme ve sıcak denizlere açılma politikasında ilerleme kaydettiğini gösterir?

- A) İngiltere ve Fransa'ya tanınan kapitülasyonların aynısının Rusya'ya da tanınması
- B) Rusya'nın İstanbul'da daimi elçi bulundurulabilmesi
- C) Rusya'nın Ortodoks halkın koruyuculuğunu üstlenmesi
- D) Rusların istedikleri Osmanlı şehirlerinde konsolosluk açabilmesi
- E) Kırım halkının dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalması

11. Westphalia Barışı'yla "iktidar kimin elindeyse onun dini geçerlidir." anlayışı ortaya çıkmıştır.

Bu durum;

- I. dinsel özgürlüğün kısıtlanması,
- II. hükümdarın otoritesinin güçlenmesi,
- III. egemenlik üzerinde papanın vesayetinin sona ermesi

gelişmelerinden hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

12. Karlofça Antlaşması yüzyıllardır geliştirilen ve insanlara telkin edilen Müslümanların hakim millet olduğu olgusunu zedelemiştir. Ayrıca devletin kötüye giden işlerini düzeltmenin yolunun klasik düzeni yeniden kurmakla mümkün olacağı şeklindeki düşüncenin de yıkılmasına neden olmuştur. Bundan sonra ıslahatlar Avrupa ilham alınarak yapılmaya başlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki durumun sonuçlarından biri olamaz?

- A) Avrupa'yı tanımak ve örnek almak için dışarıya seyahatlerin artması
- B) Yabancı teknisyen ve uzmanların ülkeye davet edilmesi
- C) Osmanlı'nın güçlü olduğu dönemlerdeki uygulamalara dönülmesi
- D) Batı yaşam tarzının etkisinin artması
- E) Avrupa'ya daha fazla elçilik heyetlerinin gönderilmesi

TEST • 9

1. İstanbul'un fethinde kullanılan toprakların önemini çabuk fark eden krallar bu silahı soylulara boyun eğdirmekte kullanmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa'da bu duruma bağlı olarak ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Feodalitenin ortadan kalkması
B) Sınıflı toplum yapısının sona ermesi
C) Mutlakiyet yönetimlerinin güçlenmesi
D) Savaş stratejilerinin değişmesi
E) Kralların topraklarında siyasal birliği sağlaması

2. 1718'de Avusturya ile imzalanan Pasarofça Antlaşması ile Avusturya, Osmanlı topraklarında konsolosluk açma hakkı ve ticari imtiyazlar elde etti.

Buna göre Pasarofça Antlaşması'nın;

- I. Avusturya'nın Osmanlı'ya karşı ittifaklara girmesini önlemesi
II. Avusturya'nın Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışması
III. Avusturya'nın kapitülasyonlardan yararlanması

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. 1739'da imzalanan Belgrat Antlaşması ile Rus tüccarların Karadeniz'deki statüleri belirlenmiştir. Buna göre Rusya Karadeniz'de gemi bulunduramayacak, ancak Rus tüccarları Osmanlı Devleti'nin gemileriyle ticaret yapabilecekti.

Buna göre Belgrat Antlaşması;

- I. Rus donanmasının Karadeniz'e inmesi,
II. Rus tüccarların Karadeniz'de ticaret yapması,
III. Rus gemilerinin Karadeniz'de seyrüsefer (gidiş-geliş) hakkına sahip olması

durumlarından hangilerini engellemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

4. XVII. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı Devleti'nin batı yönünde sınırlarını genişletmesi için uygun bir ortam yaratan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sömürge rekabetinin okyanuslara kayması
B) Milli monarşilerin kurulmaya başlaması
C) Mezhep savaşlarının yaşanması
D) Konjonktürel ittifaklar yapılması
E) Osmanlı ordusunda ıslahatlar yapılması

5. Avusturya ile Osmanlı Devleti arasında 1606'da imzalanan Zıttorok Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi iki devlet arasındaki sınır çatışmalarını önlemeye yöneliktir?

- A) Osmanlılar, Avusturya arşidükü için Caesar (Sezar) ünvanını kullanacak.
B) Savaş sırasında taraflarca kazanılan topraklar kendilerinde kalacak.
C) Avusturya yıllık vergi ödemeyecek, bir defaya mahsus 200.000 kuruş gönderecek.
D) Eğri, Kanje ve Estergon kaleleri Osmanlı Devleti'nde kalacak.
E) Taraflarca esir almak ve kale işgal etmek yasaklanacak.

6. Aşağıdakilerden hangisi XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin karşılaştığı sorunlardan biri değildir?

- A) Avrupa'da mezhep birliğinin bozulması
B) Doğuda Safevilerle, batıda Habsburglarla uzun süren savaşlara girilmesi
C) Rusya'nın sıcak denizlere inme siyasetinin başlaması
D) Anadolu'da isyanlar çıkması
E) Ordu ve donanmada bozulmaların başlaması

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

- I. Fransa
II. Venedik
III. İspanya

Osmanlı Devleti, Kanuni Dönemi'nde Akdeniz'e hâkim olmak için yukarıdaki devletlerden hangileriyle mücadele etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

LYS-4 - 2014
Doğru Cevap D

BİLGİ

Kutsal İttifak devletleri içerisinde Osmanlı'ya karşı savaşan Rusya ile 1700 yılında İstanbul Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma ile Ruslar, İstanbul'da daimi elçi bulundurma hakkı elde etmiş, Karadeniz'e kıyısı bulunan Azak Kalesi Rusya'ya bırakılmıştır. Böylece Ruslar sıcak denizlere inme politikasında ilk adımı atmıştır.

NOT

İstanbul Antlaşması ile Rusya'ya bırakılan Azak Kalesi 1711'de imzalanan Prut Antlaşması ile geri alınmıştır.

HATIRLATMA

Prut Antlaşması ile Rusya'ya sağlanan üstünlük, Osmanlılar da Karlofça Antlaşması ile kaybedilen yerlerin geri alınabileceği inancını güçlendirmiştir. Bunun sonucunda da Venedik ve Avusturya ile savaşmıştır.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

XVIII. yüzyılda Rusya'nın,

- Kırım'ı elde eder duruma gelmesi
- Kapitülasyonlardan yararlanabilmesi
- Osmanlı egemenliğindeki Balkanlar'da konsolosluklar açabilmesi

durumlarının ortaya çıkması aşağıdaki antlaşmaların hangisinin bir sonucudur?

- A) Prut B) Edirne
C) İstanbul D) Zıstovi
E) Küçük Kaynarca

ÖSS-Sos-2/2008
Doğru Cevap E

BİLGİ

Osmanlı Devleti, Karlofça ve İstanbul Antlaşmaları ile kaybettiği yerleri geri alma politikasında Rusya ve Venedik'e karşı başarılı olsada Avusturya'ya karşı başarılı olamamıştır. Avusturya ordusuna karşı Petervaradin Savaşı'nda bozguna uğrayan Osmanlı Devleti 1718'de Avusturya ve Venedikle imzaladığı Pasarofça Antlaşması ile yeni topraklar kaybeden Osmanlı Devleti, Karlofça ile kaybettiği yerleri geri alma umidini de kaybetti.

NOT

Pasarofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti, Avrupa'da mevcut topraklarını korumaya yönelik savunma esaslı bir siyaset izlemeye başladı.

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren kadırgadan (kürekli), kalyon (yelkenli) gemilere geçilmesine neden olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Girit kuşatmasında Venedik kalyonlarına karşı, kadırgaların başarısız olması
B) İnebahtı'da Haçlı donanmasına karşı alınan yenilgi
C) Rusların Çeşme'de Osmanlı donanmasını yakması
D) Coğrafi Keşiflerin başlaması
E) Akdeniz'de üstünlüğün Osmanlı'ya geçmesi

8. Osmanlı Devleti'nin XVI. ve XVII. yüzyıllarda Kutsal Roma German İmparatorluğu ve Rusya ile mücadele ettiği dönemde Lehistan önemli bir rol oynamıştır. Osmanlı Devleti Lehistan'ı himayesi altında tutmayı büyük önem vermiştir.

Osmanlı Devleti'nin bu tutumunda Lehistan'ın;

- I. Lehistan'ın Rusya ve Kutsal Roma German İmparatorluğuna karşı tampon bölge konumunda olması,
II. Lehistan'ın Doğu Akdeniz ticaretinde önemli bir yere sahip olması,
III. Osmanlı Devleti'nin Baltık Denizi'ne ulaşabileceği bir geçiş koridoru olması

gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi 1768-1774 tarihleri arasında yaşanan Osmanlı-Rus savaşlarının sonuçlarından biri değildir?

- A) Kırım'ın elden çıkması
B) Karadeniz'in bir iç deniz olma özelliğini kaybetmesi
C) Balkanlardaki toprakların kaybedilmesi
D) Osmanlı'nın Ortodokslar üzerindeki koruyuculuğunu kaybetmesi
E) Rusların kapitülasyonları elde etmesi

10. Küçük Kaynarca Antlaşması ile Ruslar Osmanlı'ya bağlı Ortodoksların koruyuculuğunu üstlenmiştir.

Bu durumun Osmanlı'ya etkileri arasında;

- I. iç işlerine karışılması,
II. Rusların Karadeniz'e inmesi,
III. Ortadoksların din ve mezhep hürriyetine kavuşması

gelişmelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. XVII. yüzyılda Akdeniz ve Karadeniz ticaretinin Avrupalı devletlerin tekeline girmesinde;

- I. donanmanın çağın koşullarına ayak uyduramaması
II. askeri başarısızlıkların ardında imzalanan antlaşmalar,
III. yeni ticaret yollarının keşfedilmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti Venedik'in elinde bulunan Girit Adası'nı ancak yirmi dört yılda (1645-1669) alabilmiştir.

Girit kuşatmasının yirmi dört yıl sürmesinde;

- I. Venedik güçlü bir donanmaya sahip olması
II. Osmanlı Devleti'nin Girit'in tahrip olmaması için kuşatmayı ağırdan alması
III. Venedik'in Çanakkale Boğazını abluka altına alması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

TEST • 10

1. Osmanlı Devleti 1606 yılında Avusturya ile imzalamış olduğu Zitvatorok Antlaşması'yla dış politikada prestij kaybetmiştir.

Zitvatorok Antlaşması'nın;

- Avusturya Kralı Osmanlı Padişahı'na denk sayılacak.
- Eğri, Kaniye ve Estergon Kaleleri Osmanlı Devleti'nde kalacak.
- Avusturya'nın Macaristan için Osmanlı'ya ödediği vergi kaldırılacak.
- Avusturya bir defaya mahsus olmak üzere iki yüz bin altın tazminat ödeyecek.

bu maddelerden hangileri yukarıdaki durumu kanıtlar niteliktedir?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

2. XVIII. yüzyılda Protestan Avrupa devletleri arasında Haçlı zihniyeti zayıflamıştır. İngiltere ve Hollanda gibi sömürgecilik faaliyetlerine hız veren devletler için Osmanlı Devleti ile iş birliği yapmak önemli hale gelmiştir.

Bu duruma Osmanlı Devleti'nin;

- merkeziyetçi bir yapıya sahip olması
- ticari öneme sahip yerleri elinde tutması
- Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermesi

gibi özelliklerinden hangileri etki etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. Köprülü Fazıl Mustafa Paşa 1689'da Kutsal İttifak'la yapılan savaşlar sırasında sadrazamlığa getirilmiştir. Yeniçerileri düzene koymuş, merkezi yönetimde düzenlemeler yapmıştır. Hristiyanların yaşam koşullarını iyileştirmek için büyük çaba sarfetmiştir. Taşrada ise ayanların güçlenmesini engellemiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Fazıl Mustafa Paşa'nın amaçları arasında yer almaz?

- A) Hristiyan halkın devlete olan bağlılığını artırmak
B) Eyaletlerde devlet otoritesini güçlendirmek
C) Avrupa'da mezhep birliğini bozmak
D) Askeri başarısızlıkların önüne geçmek
E) Devlet düzenini yeniden sağlamak

4. II. Viyana ve ardından kutsal ittifak Devletleri ile yapılan savaşlarda Osmanlı Devleti ağır yenilgiler almıştır. İngiltere ve Hollanda'nın aracılığı ile Macaristan'ın Karlofça kasabasında 1699 yılında Karlofça Antlaşması imzalanmıştır. Karlofça müzakerelerinde Osmanlı'yı temsil eden Reisülküttap Ramî Mehmet Efendi soğukkanlılığı, ikna kabiliyeti ve sabrı ile öne çıkmıştır. Avusturya ve müttefikleri ellerine geçen yerlerin tanınması şartı ile barışa razı olmuşlarsa da, müzakerelerin sonunda Avusturya'nın elinden Tımaşvar ve sınırındaki bazı kaleler geri alınmıştır. Lehistan, Boğdan'ı boşaltmak, Venedik'te bazı kaleleri geri vermek zorunda kalmıştır. Ayrıca bu ülkelerin Osmanlı sınırındaki bazı kaleleri yıkması da sağlanmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İngiltere ve Hollanda'nın Osmanlı topraklarındaki ticari imtiyazları artmıştır.
B) Osmanlı Devleti mağlubiyetin zararını en aza indirmeye çalışmıştır.
C) Ramî Mehmet Efendi bazı kazanımlar elde edilmesini sağlamıştır.
D) Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile önemli toprak kayıpları yaşamıştır.
E) Osmanlı devlet adamları Karlofça müzakerelerinde ustaca bir diplomasi yürütmüştür.

5. 1648'de imzalanan Westphalia Antlaşması ile Protestanlık mezhebi Katolik mezhebine denk sayıldı. Böylece Protestanlığın ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalara son nokta konuldu. Ayrıca Almanya yüzlerce küçük prensliğe bölündü. Papa antlaşmayı geçersiz saysa da Westphalia'yı imzalayan ülkeler bunu kabul etmediler.

Buna göre Westphalia Antlaşması'nın;

- Papa'nın otoritesinin zayıflaması
- Almanya'da siyasal birliğin sağlanmasının gecikmesi
- Protestanlığın yayılma olanağına kavuşması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

- İspanya'da siyasi ve dini bas-kılarla karşılaşan Yahudiler
- İsveç Kralı XII. Şarl
- Avusturya ve Rusya'ya karşı direnen Macarlar

Yukarıdakilerden hangilerinin Osmanlı Devleti'ne sığınmasıyla gelişen olaylar 1711 Osmanlı - Rus Savaşı'na neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

**2007 ÖSS-Sos-2
Doğru Cevap B**

BİLGİ

1711 Prut Antlaşması'ndan sonra Rusya ile 1739 Belgrat Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Rusya'nın Azak Denizi ve Karadeniz'de askeri ve ticari gemi bulundurması yasaklanmıştır. Böylece Rusya'nın Karadeniz'e açılması önlenmiştir.

NOT

Rusya 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Karadeniz'e inme imkanı yakalayacaktır.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı Devleti Küçük Kaynarca Antlaşması'yla, Kırım'ın bağımsızlığını tanımış, ancak Müslüman halkın dini bakımdan kendisine bağlı kalmasını Rusya'ya kabul ettirmiştir.

Osmanlı Devleti bu tutumuyla aşağıdakilerden hangisini korumaya çalışmıştır?

- A) Kırım'ın Karadeniz ticaretindeki yerini
- B) Gerçekleştirdiği ıslahat hareketlerini
- C) Kırım halkıyla kültürel bağlarını
- D) Ortodoks Kilisesi'nin saygınlığını
- E) Rusya ile Kırım arasındaki ilişkileri

1993 - ÖSS

Doğru Cevap C

BİLGİ

Rusya, Küçük Kaynarca Antlaşması ile İstanbul'da bir Ortodoks Kilisesi inşa ederek burada ibadet edenleri himayesi altına alma hakkı elde etmiştir. Rusya daha sonra bu tavizi kullanarak Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışmıştır.

NOT

Küçük Kaynarca Antlaşması'na göre Rusya Osmanlı topraklarında gerekli gördüğü yerlerde konsolosluklar açabilecekti. Bu durum Balkanları Rus kışkırtmalarına karşı açık hale getirmiştir.

6. Avusturya 1716'da Petervaradin Muharebesi'ni kazanarak Osmanlı topraklarında hızla ilerledi. Rumeli'nin elden çıkabileceği endişesi üzerine Osmanlı barış istemek zorunda kaldı. Avusturya ile 1718'de Pasarofça Antlaşması yapıldı. Bu antlaşmadan sonra Osmanlı Avusturya sınırına yakın Eflak ve Boğdan'a yerel yöneticiler yerine, İstanbul'dan Fenerli Rumların ileri gelenlerini yönetici olarak atamaya başladı.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin bu değişiklikle amaçladıkları arasında yer alır?

- A) Eflak halkının yönetime katılmasını sağlamak
- B) Eflak - Boğdan'ın Osmanlı'ya bağlılığını sürdürmek
- C) Balkanlarda çıkabilecek milliyetçilik ayaklanmalarını önlemek
- D) Pasarofça Antlaşması'nın hükümlerini uygulamak
- E) Balkanlardaki Ortodoksların haklarını korumak

7. Otuz Yıl Savaşları'ndan sonra toplanan konferansta Papalık temsilcisi dinlenmediği gibi antlaşma metinleri de Papa'ya imzalatılmamıştır.

Westphalia Antlaşması ile ortaya çıkan bu durumla Avrupalı devletler aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Avrupa'da mezhep birliğini sağlamak
- B) Demokratik yönetimlerin kurulmasını sağlamak
- C) Barışın uzun ömürlü olmasını sağlamak
- D) Paplığın devletlerin dış politikasındaki etkisine son vermek
- E) Avrupa'yı bir imparatorluk çatısı altında toplamak

8. Karlofça Antlaşması ile Avrupa'da büyük prestij kaybeden Osmanlı Devleti aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle Avrupa'da yeniden itibar kazanmıştır?

- A) Pasarofça
- B) İstanbul
- C) Küçük Kaynarca
- D) Belgrat
- E) Kasr-ı Şirin

9. Köprülü Mehmet Paşa 1656'da kendisine sadrazamlık teklif edildiğinde şartlar ileri sürmüş ve pazarlık yapmıştır. Çünkü Köprülü, daha önceki sadrazamların, askerin ve sarayın müdahalesinden dolayı iş yapmadığını biliyordu.

Buna göre, Köprülü Mehmet Paşa'nın saraya sunduğu;

- I. Saray sadrazamın kararlarına uyacak.
- II. Bütün tayin ve azilleri sadrazam yapacak.
- III. Sadrazamla ilgili çıkacak olumsuz söylentilere itibar edilmeyecek.

sunduğu bu şartlardan hangileri sarayın müdahalelerini önleyerek rahat bir çalışma ortamı yaratmak amacıyla taşır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin eski siyasi ve askeri gücünde olmadığının kanıtı değildir?

- A) Zitvatorok Antlaşması'ndan sonra dış politikada müteakabiliyet esasını benimsemesi
- B) Girit'in yirmi dört yıllık bir kuşatmadan sonra alınması
- C) Belgrat Antlaşması ile Rusya'nın Azak Denizi'nde ve Karadeniz'de donanma bulundurmasının yasaklanması
- D) Küçük Kaynarca Antlaşması ile Karadeniz'in Rus gemilerine açılması
- E) Kutsal İttifak'la yapılan savaşlardan sonra barışı koruyan bir dış politika izlenmeye başlanması

11. Osmanlı devleti 1596 ile 1606 yılları arasında Avusturya ile yaptığı savaşlarda genelde başarılı olmasına rağmen, 1606'da imzalanan Zitvatorok Antlaşması ile Avusturya'ya karşı siyasi üstünlüğünü kaybetmiştir. 1711'de Sadrazam Baltacı Mehmet Paşa komutasındaki Osmanlı Ordusu Rus ordusunu Prut Irmağı kıyısında kuşattı. Yok olma tehlikesiyle karşılaşan Rus Çarı I. Petro barış istemek zorunda kaldı. Ancak 1711'de yapılan Prut Antlaşması ile Osmanlı Devleti yine beklediği oranda kazanç elde edemedi.

Bu iki durum birlikte düşünüldüğünde aşağıdaki yargılardan hangisi doğru olur?

- A) Avusturya ve Rusya'nın ittifak yaptığı
- B) Osmanlı devlet adamlarının diplomatik alanda yetersiz kaldığı
- C) Osmanlı'nın içeride önemli sorunlar yaşadığı
- D) Osmanlı ordusunun savaşmaya istekli olmadığı
- E) Osmanlı'nın iki cephede birden savaşmak istemediği

TEST • 11

1. XVII. ve XVIII. yüzyıl Osmanlı tarihi yazılırken aşağıdaki ülkelerden hangisinin kaynaklarından yararlanılmaz?

A) Fransa B) Çin
C) Polonya D) Rusya
E) İran

2. • Zitvatorok Antlaşması
• Kasr-ı Şirin Antlaşması
• Karlofça Antlaşması
• Bucaş Antlaşması

XVII. yüzyılda yapılan yukarıdaki antlaşmalarla aşağıdaki devletlerin hangisi arasında bir ilişki yoktur?

A) Avusturya
B) İran
C) Kutsal İttifak Devletleri
D) Fransa
E) Lehistan

3. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması'ndan itibaren Avrupa'da bir geri çekilme sürecine girmesine rağmen uzun bir süre daha ayakta kalmayı başarmıştır.

Bu durum;

- I. Avrupa'daki gelişmeler örnek alınarak düzenlenmeler yapılması
II. denge stratejisine dayalı politikalar izlenmesi
III. azınlıkların bağımsızlıklarını kazanması

gelişmelerinden hangilerine bağlanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Otuz Yıl Savaşları sonunda imzalanan Westphalia Barışı ile İsviçre ve Hollanda bağımsız olmuş, protestanlar diğer mezheplerle eşit haklara sahip olmuşlardır.

Buna göre Avrupa'da;

- I. dinsel
II. siyasi
III. ekonomik

alanlarının hangilerinde bir değişim yaşandığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. 1577 yılında başlayan Osmanlı - İran Savaşları 1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması'yla bugünkü Türkiye - İran sınırının çizilmesi ile sona ermiştir. Ancak Osmanlı - İran savaşları XVIII. yüzyılın ortalarına kadar sürmüştür.

Bu savaşların aşağıdaki olumsuzluklardan hangisine yol açtığı söylenemez?

- A) Doğu Anadolu'nun savaş alanı haline gelmesi
B) Osmanlı maliyesinin olumsuz etkilenmesi
C) Ekonomik kaynakların önemli bir kısmının orduya ayrılması
D) Batı yönündeki seferlerin aksaması
E) Akdeniz'deki Osmanlı hakimiyetinin zayıflaması

6. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması'nı imzaladığı Rusya, Venedik ve Avusturya'ya XVIII. yüzyılın başlarında yeniden savaş ilan etmiştir.

Osmanlı'nın Karlofça Antlaşması'nı bozması aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?

- A) Karlofça Antlaşması ile kaybettiği yerleri geri almak istemesine
B) Bu devletlerin azınlıkları kışkırtmasına
C) İçişlerine müdahale edilmesine
D) Ortodoks halkın haklarını korumak istemesine
E) Ticaret yollarını ve Akdeniz ticaretini canlandırmak istemesine

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlılar Viyana'yı 1683 yılında ikinci kez kuşatmışlar ancak alamamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kuşatmanın sonuçlarından biri değildir?

- A) Sadrazamlık makamında değişiklik yapılması
B) Podolya'nın elden çıkması
C) Celali İsyanların başlaması
D) Kutsal İttifak'ın kurulması
E) Rusya'nın Karadeniz'de üs kazanması

1994 - ÖYS

Doğru Cevap C

BİLGİ

Rusya ile imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım bağımsız hale gelerek Osmanlı Devleti'nin himayesinden çıkmıştır. Rusya'nın bundan sonraki hedefi Kırım üzerinde hakimiyet kurarak Karadeniz'e yerleşmek olacaktır.

NOT

Kırım'ın bağımsız hale gelmesi, Yeniçeri Ocağı'nın bozulduğu bu dönemde Osmanlı Devleti'ni Kırım askeri kuvvetlerinden mahrum bırakmıştır.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'nın aşağıda verilen hükümlerinden hangisi, Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenlik haklarını belirgin bir biçimde zedeleyici niteliktedir?

- A) Rus ticaret filosuna Karadeniz ve Akdeniz'de ticaret yapma hakkı tanınması
- B) Ruslara, Osmanlı uyruğunda olan Ortodoksların haklarını koruma yetkisinin verilmesi
- C) Rusların gerekli gördükleri yerlere konsolosluk açabilmeleri
- D) Rus Hristiyanlarının kutsal yerleri serbestçe ziyaret etmeleri
- E) Eflak, Boğdan ve Beserabya halkına din ve mezhep özgürlüğü verilmesi

1982 - ÖYS

Doğru Cevap B

BİLGİ

Rus donanması 6 Temmuz 1770 tarihinde Çeşme Limanı'na baskı düzenlemiş ve Osmanlı donanmasından otuz kadar gemiyi yakmıştır. (Çeşme Baskını) Bundan sonra Rus donanması Akdeniz ve Ege'de rahat bir şekilde faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır. Çanakkale Boğazı'nı abluka altına almış ve İstanbul'u tehdit etmiştir. Rusya'nın 1774'e kadar gösterdiği bu faaliyetler Küçük Kaynarca Antlaşması'nın imzalanmasında etkili olmuştur.

7. 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'yla Kırım'ın bağımsız olmasını sağlayan Rusya bundan sonra Kırım yöneticilerini propaganda faaliyetleriyle "Rus yanlısı" "Türk yanlısı" şeklinde bölmüştür.

Rusya'nın bu politika ile;

- I. Kırım Türkleri arasında birlik ve beraberliği bozmak
- II. Kırım'ın başına Rusya yanlısı yöneticiler geçirmek
- III. Kırım'a hakim olmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek isteği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti XV. ve XVI. yüzyıllarda askeri ve ekonomik açıdan diğer dünya devletlerine üstün gelmişti. Ancak Karlofça Antlaşması'ndan sonra Avrupa'nın üstünlüğü kabul edilerek, Avrupa'dan yararlanma yoluna gitmiştir.

Osmanlı Devleti'nde bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. savaşlarda alınan yenilgiler
- II. toprak kayıplarının yaşanması
- III. idari, mali ve askeri alanda bozulmaların görülmesi
- IV. devlet kurumlarının çağa ayak uyduramaması

gelişmelerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
- D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

9. **Osmanlı Devleti'nin uluslararası bir ticaret filosunun bulunmaması;**

- I. Akdeniz ticaretinde Avrupalı devletlerin etkin olması,
- II. küresel sömürgeci bir güç haline gelememesi
- III. gümrük vergilerinin yükseltilmesi

durumlarından hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

10. Rus Çarı I. Petro sıcak denizlere inme politikasının yanı sıra Balkanlardaki Slavları da kendisine bağlama politikası izlemiştir.

Rusya bu politikalarını gerçekleştirebilmek amacıyla;

- I. Osmanlı
- II. Avusturya
- III. Almanya

devletlerinden hangileri ile mücadele etmiştir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
- D) II ve III E) I, II ve III

11. 1739 tarihli Belgrat Antlaşması'yla Rusya Karadeniz'de gemi bulunduramayacak ve Karadeniz sahillerinde gemi inşa edemeyecekti. Ancak Rus tüccarlar Osmanlı Devleti'nin gemileriyle ticaret yapabilecekti.

Bu durum;

- I. Karadeniz'deki Osmanlı hakimiyetinin güçlenmesi
- II. Rusların Karadeniz'e inmesi
- III. Rus tüccarların Karadeniz ticaretinin yasaklanması

sonuçlarından hangilerini ortaya çıkarmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) II ve III E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti XVI. yüzyılda Akdeniz'deki en büyük güç idi. Ancak 1645'te Osmanlı donanmasında eksiklikler ortaya çıkmaya başladı.

Osmanlı donanmasının yetersizliklerini ortaya çıkaran gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Girit Kuşatması
- B) Kutsal İttifak Savaşları
- C) Coğrafi Keşiflerin başlaması
- D) Osmanlı - Rus Savaşları
- E) İran Seferleri

TEST • 12

1. IV. Murat, irade ve hafızası kuvvetli, güçlü gözü hiçbir şeyden yılmayan bir hükümdardır: çocuk denecek yaşta tahta çıkmıştır. Annesinin vesayeti altında yaşadığı yıllarda bile devlet işleriyle ilgilenmiş, her şeyi yakından görmüş, anlamaya çalışmıştır. Memleketin iç ve dış durumunu düzeltmiştir. Sert tutumunu daha çok kötülüğüne inandığı kimselere göstermiştir. Batı kaynaklarında onun her tarafta hafiye bulundurduğu yazılmıştır. IV. Murat Dönemi alim, şair, tarihçi, hattat ve musikişinas gibi çeşitli alanlarda yetişmiş fikir adamları bakımından Osmanlı Devleti'nin dikkate değer bir devresi olmuştur.

Buna göre, IV. Murat Dönemi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslahat hareketlerinde Batı'nın etkisinin görüldüğü
B) Kültür ve sanat hayatının canlandığı
C) Yönetimde bir dönem saray kadınlarının etkili olduğu
D) Devlet işleri ve halkın sorunlarıyla yakından ilgilenildiği
E) Şiddet yanlısı politikalar izlendiği
2. Aşağıdakilerden hangisi Westphalia Antlaşması'ndan sonra ortaya çıkan modern devlet anlayışının özelliklerinden biri değildir?
- A) Kilisenin devlet ve toplum üzerindeki etkisinin azaltılması
B) Merkezi otoritenin ülkede tek hakim güç haline gelmesi
C) Merkezi bir ordunun kurulması
D) Ülkede merkezi otoritenin koyduğu hukuk kurallarının geçerli olması
E) Kralların papanın elinden taç giymesi
3. Reform hareketleri ile başlayan Katolik - Protestan mücadelesi ve savaşlarında din, faktörü zamanla önem kaybetmiş, siyasi sebepler ön plana çıkmıştır.

Bu duruma kanıt olarak;

- I. Katolik Fransa'nın bir süre sonra Protestan ittifakına dahil olması
II. Protestanlığın kabulü ile Avrupa'da mezhep birliğinin bozulması
III. Aydınlanmacı düşünürlerin ortaya çıkması

- gelişmelerinden hangileri gösterilebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin XVII. yüzyılda Osmanlı ekonomisine zarar verdiği söylenemez?

- A) Akdeniz hakimiyetinin zayıflaması
B) Avusturya ve İran ile uzun süren savaşların yapılması
C) Avrupa'yı tanımaya yönelik faaliyetlerin artması
D) Toprak kayıplarının yaşanması
E) Anadolu'da uzun süren isyanların çıkması

5. I. Sıcak denizlere inme
II. Ortodoksları himaye altına alma
III. Kırım'ı ele geçirme
IV. Baltık kıyılarına hakim olma

XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Rusya'nın izlediği bu politikalardan hangileri Osmanlı Devleti'ni olumsuz yönde etkilemiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I, II ve III E) II, III ve IV

6. Osmanlı önceleri donanmada Venedik gemi inşa tekniğini uygulamıştır. 1534'ten sonra ise kendine has gemi inşa tekniği ile donanma oluşturma yoluna gitmiştir.

Osmanlı Devleti'nin gemi inşa tekniğinde görülen bu değişimde etkili olan denizci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turgut Reis
B) Barbaros Hayrettin Paşa
C) Gedik Ahmet Paşa
D) Seydi Ali Reis
E) Salih Reis

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Köprülü Mehmet Paşa sadrazamlığa getirilirken saraydan şunları istemiştir:

- I. Saray, devlet işlerine karışmayacaktır.
II. Devlet işleriyle ilgili olarak saraya sunulan her şey kabul edilecektir.
III. Devlet memurluklarına kendi istediği kişileri atayacaktır.
IV. Kendisi hakkında bir şikayet olduğunda, savunması alındıktan sonra karar verilecektir.

Reform amacıyla sadrazamlığa getirilen Köprülü Mehmet Paşa'nın bu isteklerinden onun nasıl bir amaç güttüğü anlaşılmaktadır?

- A) Yeni bir bağımsız devlet kurmak
B) Halk iradesine dayanan bir hükümet kurmak
C) İstediklerini yapabileceği bir ortam hazırlamak
D) Yakınlarına devlet kapısında iş sağlamak
E) Saltanatı eline geçirmek

1982 - ÖYS

Doğru Cevap C

BİLGİ

XVII. yüzyılda II. Osman (Genç), IV. Murat, Köprülü Mehmet Paşa ve Köprülü Fazıl Mustafa Paşa yenilikçi padişahlar ve devlet adamlarıdır.

NOT

Köprülü Mehmed Paşa sadrazamlığı şartlı kabul etmiştir.

ÖĞRENİYORUZ-UYGULUYORUZ

ÇIKMIŞ SORU

Osmanlı ülkesinde bozulan düzeni kuvvete dayanarak tekrar kurmaya çalışmış olan devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Selim
- B) II. Mahmut
- C) Abdülmecit
- D) Genç Osman
- E) IV. Murat

1987 - ÖYS

Doğru Cevap E

BİLGİ

Nadir Han 1736 yılında kendisini Şah ilan ettirerek İran'da iki yüz otuz altı yıl süren Safevi hanedanına son vermiş ve Avşar hanedanı yönetimi ele geçirmiştir.

NOT

Nadir Han 1743'te Kerkük, Musul ve Bağdat'a saldırarak Osmanlı ile savaşları yeniden başlatmışsa da başarılı olamamıştır. İran'la 1746'da Kerden Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmada Kasr-ı Şirin Antlaşması'nın (1639) maddeleri esas alınmıştır.

7. Osmanlı Devleti'nin Karadeniz ve Boğazlar'daki hakimiyetini tek taraflı olarak kullanması "Boğazların kapalılığı" ilkesi olarak nitelendirilmiştir.

Bu kuralın sonuçları arasında;

- I. Boğazlardan sadece imtiyaz tanınan ülkelerin gemilerinin geçebilmesi
- II. Karadeniz ve boğazların hakimiyetinin hiç bir devletle paylaşılması
- III. Karadeniz ve Boğazların uluslararası hale gelmesi

durumlarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. Rusya aşağıdaki antlaşmaların hangisi ile Osmanlı ülkesinde tam ticaret yapma hakkını (kapitülasyonlardan yararlanma) elde etmiştir?

- A) Belgrat
- B) Küçük Kaynarca
- C) İstanbul
- D) Karlofça
- E) Yaş

9. II. Osman 1621'de Lehistan seferine çıktı. Osmanlı ordularına tatarlar bu sefer sırasında yardım etmiştir. Yaklaşık bir ay devam eden mücadeleden her iki taraf da net bir sonuç alamadı. Sefer sırasında yeniçerilerin disiplinsiz ve isteksiz davranışları üzerine II. Osman dönüşte Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmaya karar vermiştir.

II. Osman'ın bu düşüncesi;

- I. askeri açıdan başarılı olma
- II. devlet otoritesini güçlendirme
- III. orduda disiplin ve düzeni sağlama

amaçlarından hangilerine yöneliktir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Karlofça Antlaşması'nın aşağıdaki sonuçlarından hangisi daha sonra Osmanlı Devleti'nin içişlerine müdahale edilmesine ortam hazırlamıştır?

- A) Osmanlı hakimiyetinde bulunan katoliklere mezhep hürriyeti verilmesi
- B) Antlaşma'nın garantörlüğünün Avusturya'ya bırakılması
- C) Macaristan'ın Avusturya'ya bırakılması
- D) Mora kıyılarının Venediklilere bırakılması
- E) Rusya ile yapılacak antlaşmanın ileri bir tarihe bırakılması

11. Osmanlı Devleti XVI. yüzyılın sonlarından itibaren büyük ekonomik ve sosyal sıkıntılar yaşamış, devlet idaresinde zafiyetler ortaya çıkmıştır. Ancak, Osmanlı'nın en büyük rakibi olan Avusturya bu durumdan yararlanamamıştır.

Avusturya açısından bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin askeri gücünden çekilmesi
- B) Balkanlara yayılma politikası izlemesi
- C) Okyanuslarda sömürgecilik faaliyetlerine başlaması
- D) Otuz Yıl Savaşları'yla meşgul olması
- E) Osmanlı'nın siyasi üstünlüğünü kaybetmesi

12. Osmanlı Devleti Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Avrupa devletlerine karşı savunma esaslı barışçı politikalar izlemesine rağmen Safevilere yönelik saldırgan bir politika izlemiştir.

Osmanlı'nın Safevilere yönelik bu tutumunda;

- I. İslam dünyasında birliği sağlamak istemesi,
- II. Safevilerin kutsal yerler üzerinde hak iddia etmesi,
- III. İran'daki ayaklanmalardan ve iç çekişmelerden yararlanmak istemesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III